

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólátó ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, szeptember 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Granicsár világ.
A vasúti üzemeltetési terv.
Az amerikai magyarok ünnepe.
A zágrábi zavargások.
„Bichisclaba“ román papja.
Az aradi kaszinó új helyiségei.
A főszolgabíró ur bankja.
Két orvosi látogatás.
Aradi és szepeni románok harca.
Kecskeméthy levelei.
A megyei főpénztárosi állás.
Párbajügyek a Kuria előtt.
Válság a diák-kongresszus miatt.
Sima Ferenc nem jön haza.
Mánások botránya.
Tárca: Markát megszidták. Irta: Bogdánovits György.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Granicsár világ.

Arad, szeptember 4

A Jellasi-szobor körül föltűntek az 54 év előtti szabadságharc hőhérainak arnyai, s a zágrábi horvátok nemzeti lelkesedése rombolva, gyújtogatva, ölvé és fosztogatva pusztítja — egyelőre csak — a szerb polgártársait egy hírlapi cikk okából, melyben a szerbek a horvát király proklamálása ellen tiltakoztak. Vérlázító borzalmasságok végtelen láncolata mindaz, a mi már négy nap óta, az éjjeleket is bele számítva, Zágráb utcáin történik és a magyar hazafi arcát szégyenpir futja el annak tudatában, hogy e — napok

óta tartó — véres botrányok a magyar birodalom egyik tartományában folynak le, mely a magyar kormány fenhatósága, részben közvetlen igazgatása alatt áll.

Mire e sorok napvilágot látnak, a kihirdetett statárium és akcióba vett katonaság lecsendítette a lázongást és — szokás szerint — bünbakul állítják és büntetik a csöcseléknek vérengzésben és fosztogatásban bűnös ama pár tagját, kiket éppen tetten érték és azzal — egyik vagy másik alárendeltebb hatósági közeg lemondása után — napirendre térnek a dolog fölött.

Pedig az igazi bűnösök nem ezek, hanem az osztrák svaregelb politika, mely a vérengző granicsár szellemet tovább fejleszti, ápolja és nagyon is hosszú pórázon készenlétben tartja; a másik nagy bűnös a magyar kormányzat hagyományos nem törődömsége, mely az új éra kezdetén az ország legszebb provinciáját a hirhelt fehér lapon az illyreknek kiszolgáltatta, s azután is ott a magyar nemzet- és államellenes propaganda fejlődésének szabad tért engedett.

Hogy a zágrábi eseményekért első sorban a magyar kormányt fogják felelőssé tenni, az iránt már eleve is tisztában lehetünk, és erre nézve rendkívül jellemző az a hír, mely szerint Belgrádban mozgalom indult meg, a szerb kormányt rábirandó, hogy a magyar kormánytól erélyes lépéseket tegyen a zágrábi szerb

üldözések dolgában. Ha ez megtörténnék, vajjon mit válaszolhatna a magyar kormány — természetesen a közös külügyminiszterium útján — a szerb kabinetnek? Bizony csak azt, hogy a kiontott vér, a tönkretett vagyon nem szerb, hanem sajátkép magyar alattvalók vére és vagyona volt. Talán még hozzá tehetné, hogy nemcsak szerb, hanem magyar ajku honpolgárok is állandó üldözés tárgyai Zágrábban, hogy a magyar lobogót minduntalan meggyalázzák, hogy az utcán a magyar embereket — nem éppen sértő hírlapi cikkekért — hanem azért is inzultálják, ha magyarul beszélnek. Azért hát a szerb kormány ne kérje számon a magyar kormánytól a szerb ajku magyar alattvalók üldözését, mikor látja, tudja, hogy a kormány Zágrábban tehetetlen, különben meg nem engedné, hogy a magyar ajku alattvalók, sőt a magyar állameszme reputációja is inzultáltassék Zágrábban a horvátok tulkapásai által; hiszen ime most is az öldöklések és fosztogatások elől menekülendők nemcsak a szerb ajku, de a magyar ajku honpolgároknak is ki kellett a horvát zászlót tűzniök, mert a hatóságtól nem remélhették életök és vagyonuk megoltalmazását.

Ez a kormány védelme és egyszersmind a — vette. Odáig engedte fejlődni a dolgokat Zágrábban, oly alaposan szemet hunyt a bécsi granicsár politika korlátlan aknamunkájával szemben, hogy megérte,

TARCA

Markát megszidták.

Irta: Bogdánovits György.

Marka elejtett egy tükröt s az darabokra tört, pedig velencei gyártmány volt, melyet a fiatal nagysága a nászútról expedált haza édesanyjának. Az öreg méltóságos asszony irtózatossá dühre fakadt és összeszidta a kis Markát, mondván, hogy a dolga nem ér annyit, mint a mit megeshik; és sohasem lesz belőle olyan jó cseléd, mint az édesanyja volt, ki nyolc évig otte az uraság kenyerét.

A tizenhat éves leány nem sirt, hanem dacosan visszazépte a méltóságos dühöngőt és kirohant. Hogyne! A Rafael, az elegáns komornyik minden szót hallott.

Az egész világ hallhatta volna az ékes címet, a mivel őt az asszonya illette, — csak „ő“ nem, ez a simára borotvált, pudresképű ember, kinek szeme olyan szeretetteljes lenézással pihent Marka úde arcán. Valóságos remegés fogta el, ha Rafael ur átvette tőle a tálat, midőn a főispán uréknak vendégük volt és Marka nem szolgált föl, mint rendesen. És milyen művész volt ez a komornyik, ki csodaszép formákat alkotott a hófehér szalvétából és gulákra rakott gyümölcsökből. Pincér volt valana egy tisztí kashinóban, de, mint hírlik a pénztárnoknő bajba került miatta, mivel Rafael ur közösen dirigálta vele a kasszát. Rossznyel-

vek szerint a pénztárnoknő is azért ölte meg magát, mert a kaszinó vendéglőségének felesége is szemet vetett ez elegáns alakra.

E haláleset óta a nyilvános életpályának hátat fordítván, a főispánhoz szegődött — inasnak. Csakhogy ő magát komornyik urnak tituláltatta.

Marka félig lehunyt szemmel, ziháló mellel állott mindig előtte, mióta egy ebéd után Rafael ur megszólította. Csak úgy futólag érintette borszagú, de puha ajkával a lány arcát s a Marka ettől fogva rabja lett. A „tükrő is az „ő“ lelkiismeretét terhelte, mert meglátta benne, hogy Rafael a háta mögött áll és mustálja.

Sohasem szeretett ez a lány senkit, anyján kívül. Vad, rakoncátlan természetét még növelte a mostohaapja durvasága, ki meg nem tagadhatta mézárosi voltát a családi életben sem. Ez a durva apa üzte szolgáltni. Szelid édesanyja csakis a főispánékhöz eresztette, mert hiszen ő is ott kezdte pályáját. A kastély volt inasától született Marka s csak azután ment férjhez a falu mézárosához.

Ova intette a lányt, hogy becsületes legyen! Nehogy valami uri csavargó kirabolja, tönkretegye!

S Marka vállat vonva felelte vissza: — Nem vagyok én maga! Oh! engem rá nem szednek, hogy az édes gyermekem szenvedje meg! Tudom én, mi a mostohaapa látom én, mily különbség van köztem s a fiuk között! Engem egyik sem szeret!

— En szeretlek, — sugta a jó anya, — és a lányt megölelte, mire ez szeliden vett bucsut a háztól. Utálta otthonát.

Es ime, most érzi, hogy itt nem maradhat. Nem, nem marad! Bebujt a kis szobájába és csomagolni kezdett. Lassan összerakta mindenét, imakönyvébe beletette annak a cukorkának a papírját is, melyet Rafael ur adott neki. A cukrot megette, de a papíron egy versike állt, szerelmes strófa. Ezt megőrizte, mint egy valamást.

— Marka! — kiabálta a méltóságos asszony. — Hová lettél? Takarítsd ki a szobámat. Marka nem mozdult.

— Nos, mi lesz? — ismétlé hangosabban a főispánné. — Süket vagy?

Marka belépett hozzá és nagy fekete szemét gyűlölettel szegezve máskülönbben jó aszszonyára így szólt:

— Eresszen haza!

— Miért akarsz hazamenni? Tán mert akkora kárt tettél és megszólaltak? Hiszen a mostohaapád véresre vert minden kicsiségért. Micsoda érzékenység ez? Eredj, végezd a dolgot!

A lány nem mozdult. A másik teremben hallotta, mint kefél az ideálja.

— Hallottad? — kiáltá a méltósága, — Vagy azt várod, hogy pofonvágjalak?

— Hozzám ne nyuljon! — sikoltá a leány, maga elé kapva karjait ijedten, mire a főispánné dühében kirohant, becsapva maga után az ajtót.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

miként a közös katonaságról is már azt hirtelik, hogy magát a lázadás elnyomása körül nagyon is *rezerváltan* viselte.

Mivel pedig kétségtelen, hogy akkor, midőn a városban állandóan kellő számú katonaság fekszik és mégis az utcákon napokig nyílt lázadás és öldöklés dühönghet, hogy akkor a hatóság — ha nem szándékos — hát legalább is a vétkes gondatlanságnak oly nagy fokában bűnös, mely égbe kiált a megtorlásért.

A magyar kormánynak tehát a lefolyt vérengzésekkel szemben — ha komolyan akarja hivatását venni — sürgős feladata lesz, nemcsak a vétkes hatósági közegek megbüntetésében eljárni, hanem a horvát tulkapások nyílt és rejtett okait is egyszermindenkorra megszüntetni, ennek pedig első követelménye szembe állania a bécsi granicsár politika képviselőjével. Miként 54 év előtt azon alternatíva előtt állottunk: Jellasics vagy az alkotmányos kormány, úgy a zágrábi események most is egészen előtérbe tolták a kérdést: *a bán vagy a felelős magyar minisztérium!*

A kiegészítés. Bécsből táviratozzák, hogy ma délután osztrák minisztertanács volt, mely a budapesti kiegészítési konferenciával foglalkozott. Ugy osztrák, mint magyar részről legujabban az a törekvés nyilvánul, hogy *a tárgyalások most financiáltassanak.* Ha azonban ez a terv a vitás pontok sokasága miatt nem sikerülne, az esetben a befejező konferencia Bécsben lesz.

A vasuti üzletigazgatóságok terve

(Egy üzletvezető nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Sok cáfolat ellenére még mindig felszinen van a *vasuti minisztérium* terve, a melylyel kapcsolatban azt jövendőlik, hogy az *üzletvezetőket beszűntetik*, helyükbe állítván, ott, ahol hadtestparancsnokságok vannak, az *üzletigazgatóságokat*. Ha ez igaz lenne, *Arad* elveszítené az üzletvezetőséget, s helyébe semmi kárpótláshoz se jutna.

Ugyanigy járnak a *miskolcziak* is, a kik ettől való féltükben értekezletre gyűltek össze.

Marka ott maradt s csak azt hallotta, hogy nesztelen, harisnyás lábbal közeledik hozzá „ő” az elegancia meztelenségére.

Hiszen ő otthon csupa pálinkaszagú tót legényeket ismert eddigelé. S ez a parfümös gavallér, ki még pongyolában is, hófehér arcával, fürtös fejével a szépség királyaként tűnt föl szemében, átölelte a remegő leányt és úgy csókolt a könyeket őz-szemérről.

— Marka, legyen eszed! Maradj meg. Ezek az inas-évek. Nekünk tünnünk kell! A tükör igen drága volt. Látod, te nagy kárt tetél. Maradj! És én majd ezentul segítsek neked. Titokban.

S Marka úgy ellágyult, úgy elolvadt ebben a finom ingujju puha karokban. Már fölemelte boldog tekintetét, hogy isten neki: marad, midőn a vastag szakácsné kért valamit a kamarából és az ebédlőbe nyitva be, meglátta az összeölekezett párocskát.

— Tyűh, láncos-lobogós adtát! Hát te ezzel a tót leánnyal csaisz engem?

— Csak kapacitálom, — dörmögé a megijedt Don Juan és eltolta magától Markát. Haza akart menni, mert egy tükört eltört és kikapott.

— Pofon kellene verni ezt a szerelmes békát, ki nem röstelli magát, hogy szemét rávesse a „más” urára. Szégyeld magad te is, hisz lányod lehetne, — pirongatá Ráfáelt, ki újra kifelé fényesre a padlót. Oly szánalmas gyáván, mint egy rabszolga, kit gazdája megütlegelt.

Ezen az értekezleten *Görgey* László, a Máv. miskolci üzletvezetője, érdekes felvilágosítással szolgált a tervbe vett vasuti reformokról. Aradra nézve kiválóan érdekesek ezek az, adatok, azért alább reprodukáljuk azokat.

Görgey László üzletvezető az értekezleten történt felszólítás folytán nyilatkozott és bevezető szavaiban említette, hogy az egész ügyről (a vasuti minisztérium és öt üzletigazgatóság tervéről) ő is az újságok révén, értesült. Olvasva tehát az ügyről, kezdett érdeklődni iránta — a mi természetes — és összeköttetései révén megtudott annyit, hogy *szó sincs a vasuti minisztérium közelebbi jövőben való felállításáról.* Utal rá, hogy a kereskedelmi minisztériumban teljesen elkészült — a jövő évi állami költségvetés keretében — a vasut költségvetése és *ott nyoma sincsen reformnak.*

Föltéve azonban, hogy egyszer mégis megakarnák valósítani a vasuti minisztérium eszméjét, akkor sem történnék az oly módon, hogy a most létező kilenc üzletvezetőségből öt üzletigazgatóságot csinálnának.

Megjegyezte az üzletvezető, hogy tapasztalat szerint nálunk minden reformnál *külföldi minták* után szoktak indulni. Nem szeretünk a magunk lábán járni. Így tehát feltehető, hogy ebben a kérdésben is a szomszéd, vagy a külföld intézményei lesznek irányadók, annál is inkább, mert már a mostani üzletvezetőségeknek is olyan nagy területük van, hogy azt *még szaporítani nem lenne tanácsos*, a mi pedig okvetlen beállana, ha 9-ről 5-re redukálnák az üzletvezetőségeket.

Sokkal valószínűbb, hogy *szaporítani fogják* az esetleg létesítendő *üzletigazgatóságokat.* Ezen nézetet támogatják a létező külföldi e nembeli intézmények és szóló ki is dolgozott egy kis összehasonlító kimutatást, melyet itt közlünk:

Ausztriában van kilenc üzletigazgatóság és pedig: Bécs 833, Linz 884, Innsbruck 699, Villach 1203, Triest 309, Pilsen 1340, Prága 1472, Olmütz 639, Krakkó 1115, Lemberg 1157, Stanislaw 1616 km-rel. Ezek közül hadtestparancsnokság csak 5 helyen van és pedig: Bécs, Innsbruck, Prága, Krakkó, Lemberg.

Nálunk kilenc üzletvezetőség van és pedig: Arad 1683, Budapest balpart 1540, Budapest jobbpart 1133, Debrecen 1359, Kolozsvár 1675, Miskolc 1612, Szeged 2644, Szombathely 1346, Zágráb 1712 km-rel. Ezek közül két he-

lyen van hadtestparancsnokság és pedig: Budapest, Zágráb.

A porosz államvasutaknak volt 1900. év végén 21 igazgatósága és pedig: Altona, 1751, Berlin 547, Breslau 1919, Bromberg 1600, Cassel 1740, Danzig 1715, Elberfeld 1148, Erfurt 1565, Essen 1624, Frankfurt a/M 1635, Halle 1897, Königsberg 1802, Magdeburg 1703, Münster 1169, Stettin 1712, Mainz 850 km. vasutivonallal.

Ez tehát azt mutatja, hogy *nálunk jut egy-egy üzletvezetőségre a legnagyobb terület.* Alig lenne tanácsos az üzletvezetőségek redukálása folytán a területet megnagyobbítani. *Valószínű, hogy a mostani kilenc üzletvezetőség helyett 11—12 üzletigazgatóságot fognak szervezni.*

Másrészt a fent közölt kimutatás megdönti azon nézetet is, mintha különös érdek fűződne ahhoz, hogy a vasuti üzletigazgatóságnak hadtestparancsnoksági székhelyen kell lenni. Ezt nem kívánta senki és nem is ez a szempont mérvadó, mert nem képez különösebb érdeket. Épp azért nem áll az, mintha a hadügyi kormány ily irányu kívánalmakat támasztott volna.

Végül megjegyezte az üzletvezető, hogy ha esetleg megvalósítanák a vasuti minisztérium tervét, Miskolc mindenestre igazgatósági székhely lesz, mert a forgalmi érdekek ezt így kívánják. Az értekezlet nagy megnyugvással vette tudomásul *Görgey* László érdekes fejtegetését.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Posenben.

Posen, szept. 4. Vilmos császár a tartományi muzeumban rendezett disztrakción az orosz cárra mondott pohárköszöntőjében melegen üdvözölte *Cserthov* főkormányzót és az orosz küldöttségeket s örömeinek adott kifejezést azon, hogy ma itt megjelentek. Felszólította a jelenlevőket, hogy vele a Németországgal hű fegyverbarátságot tartó orosz hadsereg legfőbb hadurára, *Miklós* cárra üritsék poharukat.

A pótilleték.

Budapest, szept. 4. A magy. kir. állami számvéviszék ma terjesztette be a képviselőháznak az 1901 évi póthitelekéről s illetve tulajdonságokról szóló indoklásokat. Az indoklás felsorolja, hogy a legtöbb minisztériumban szük-

Undor fogta el a leányt. Mintha egy szobor omlott volna össze. A templom védszentje zuzódott volna porrá szeméi előtt. Ez a rut, kővör főzné parancsol neki. Ennek a banyának az „emberé.”

Kirohant. Be a szobájába és fölkapva batyuját, kifutott a parkba. Senki nem látta, el volt mindenki foglalva. Az istállóhoz sietett. Hátha megy Lévára egyik kocsis. De nem volt ott senki. A főispán a parádéssal kora reggel behajtatott. A béresek künn szántottak a mezőn s az igáslovak meleg párájával volt teli az istálló.

Marka sarkon fordult, neki az erdőnek. Az országuton nem mert menni. Hátha szembe jön vele a főispán fogata? Az visszafordítaná. Ő pedig el akar menni. Sietve aprózta lépteit. Ha igyekszik, ezen a hegyi uton három óra alatt Léván van. Ott fölül a vonatra és este 9-kor hazaér falujába az édesanyjához. Mit szólnak majd? Szidni fogják. Kerestetik a kastélyból is. Mit szólnak majd az apja, hogy bizonyítvány és cselédkönyv nélkül szökik haza?

— Eh, bánom is én! — kiáltá hangosan s rohant előre vad elszántsággal. Az erdő fenyvesei közt futott a gyaloguton, batyuját karjára akasztva. A nap függőlegesen tüzött rá, a mikorra a hegytetőre fölért. Dél lehetett. Kiizzadt és megállt. Visszanézett a völgyben fekvő kastélyra. Apró háznak tűnt az föl a messzeségből, s a kigyózó országuton még megláthatta, mint robog a főispán négyesfogata a kastély udvarára.

Most, most fogják őt keresni. Ma nincs vendég, ma neki kellett volna teritnie és felszolgálnia. A harang megszólalt. Ez a pontos tálalás ideje. Milyen zenebona lehet most ott lenni. Hogy lármáznak, hogy keresik! És ő, az a gyáva, ki oly édes suttogással vigasztalta, hogy szaladgál most a konyhába az ételekért ahoz a mélyhangu szakácsnőhöz! . . .

Nagyot sóhajtott és leejtette a batyut és elkezdett keservesen sirni. Azután megfenyegette a kastélyt. . . Valószínűleg nem a tüdő miatt. Adáz gyűlölet fogta el lelkét és megcsalódott szerelmében így kiáltott föl:

— Egjetek el! Fuladjatok mind bele!

Ezután nyugodtabban folytatta utját. Most már le kellett ereszkednie a hegyről, mely ezen az oldalon kopár és sziklás volt. Tüzött a nap erősen és Marka arcára rászárította könnyűit a meleg sugár. A mint eltávolodott a kastélyból, már nem haragudott olyan nagyon a főispánra, csak vetélytársnőjének undok arca lebegett szemé előtt. Már nem gyűlölte úgy azt a sima férfit, de szánta, szánta szörnyű mód!

Hogy megalázódott az a daliás ember, ki oly peckesen állott mindig a főispán háta mögött. Vajjon meg is csókoltá őt a pénzes szakácsnő? S hogyan kerültek ezek össze? Mikor?

E gondolataiba elmerülve ballagvament s csak azt vette észre, hogy hosszú árnyékot vetnek a fák és alkonyodni kezd.

Biztos, hogy elsírta és elgondolkodta az időt. Ma már vonatot nem ér.

seges és a legutóbbi új törvények életbeléptetéséből keletkeztek a tulkiadások, másrészt a szükségletekhez képest kellett emelni a törvényhatóságok dotációját. Az indokolást *Apponyi Albert* gróf képviselőnazi elnök a második ülés szak első napján terjeszti a képviselőház elé.

Az amerikai magyarok ünnepe.

(A megérkezés. — A magyarok felvonulása. — Ölelkező zászlók. — Az ünnepély jelentősége.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

A küldöttség, a mely Amerikában élő honfitársaink számára elhozta a nemzeti zászlót, szombat, augusztus 30 án érkezett ide. A küldöttséget a Statendam németalföldi gőzös hozta át az oceánon. Amerikából eléje ment egy magyar és amerikai zászlókkal feldiszitett külön gőzös a magyar kolónia legelőkelőbb tagjaival. A küldöttséget partraszálláskor nagy lelkesedéssel fogadták honfitársaink és óriási tömegben kísérték szállására.

Az ünnepségek első napja, vasárnap, a kegyelet napja volt. *Zseny József*, a küldöttség vezetője kiment a köztársaság halhatatlan hőrszának, *Grant* Ulisszesz tábornoknak és köztársasági elnöknek, az amerikai függetlenségi háború hősnéjének a sírjához és magyar és amerikai színű szalagokkal diszitett koszorút tett le a hős síremlékére. Utján hosszú, ünnepies menetben kísérték a küldöttség többi tagjai és a magyar kolónia tagjai. A kegyeletnek ez a megnyilatkozása rendkívül rokonszenves benyomást tett az amerikai közvéleményre. A másnapra kitűzött zászlószentelésre elő volt készítve a közhangulat.

De az ünnep lefolyása meghaladta a legvérmesebb várakozásokat is. A menet a magyar negyedből indult ki, a hol minden egyes ház pazarul fel volt lobogóva. A felvonulásban résztvett 15,000 magyar, köztük sokan, a kik több mint ezer mérföldnyi távolságról jöttek el az ünnepre. A magyarsághoz sok amerikai polgár csatlakozott, úgy, hogy összesen 200,000-nél több ember vett részt a menetben. Ez az óriási sokaság körülbelül két óra járásnyi utat foglalt el. Hatalmas, impozáns felvonulás volt. Kivonult 150 magyar egyesület zászlókkal, lobogókkal. A zenekarok magyar és amerikai indulókat játszottak. A menet élén száz főnyi bandérium haladt, fele diszmagyar-

ban, fele csikós öltözetben. Azután 300 fogat következett, a melyekben a hölgyek foglaltak helyet.

Festői kép volt. Egy new-yorki lap tudósításában mozgó szivárványnak nevezte a menetet és ezzel híven fejezte ki azt az egyszerű benyomást, amelyet a magyarság felvonulása New-York utcáin tett.

A menet közepén ünnepies lépésben haladt a négyesfogat, s melyen a küldöttség tagjai ültek a nemzeti zászlóval. Az utcákat, a melyeken a magyarok felvonultak, óriási néptömeg szállta meg. A cheer- és hurrá-kiáltásnak se vége se hossza. A nemzeti egyesületek felvonulása New-York utcáin nem ritkaság. De általában beszélnek, hogy a magyarság felvonulása egyike volt a legimpozánsabb ünnepségeknek, a melyeket New-York valaha látott.

A Grand Central Palace Hotel-ben, a hol a zászlóátadás történt, a menet megérkezésekor az összes zenekarok rázendítették a himnust, a melyet a jelenlevők állva és hajdonfővel halgattak végig. Az óriási szálló terméi alig tudták befogadni az ünneplőket. Otezernél több magyar ember kiszorult és csak az utcáról vehetett részt az ünnepen. Fenn a szállóban 10,000 ember szorongott.

A megnyitó-beszédet *Gerster* Arpád, a fogadó bizottság elnöke mondotta. Azután *Zseny József* beszélt. Nagy lendülettel szólt a magyar zászló jelentőségéről, a turulmadárról, mint a magyar nemzet diadalmi jelvényéről, merész röptéről a turulmadárnak a történet kezdetétől egészen addig, míg a sors ide vezérelte az Atlanti Oceán partjain lakó tertvérekhez és honfitársakhoz.

Ékes szavakkal fejezte ki a magyarság soha el nem muló hálóját, a melyre az amerikaiak Kossuthért és a magyar emigrációért való lelkesedésükkel méltán rászolgáltak és ez a hála — így fejezte be beszédét — örökké fog élni, a míg magyar szív dobog.

Leírhatatlan az a jelenet, a mely erre következett. Behoztak egy magyar zászlót és a lelkesedés szünni nem akaró nyilvánulásai között összebogozták egymással a két zászlót Magyarország és Amerika testvérisége jeléül. A lelkesedés mámoren ragadta el mind a jelenvolakat. Amerikaiak és magyarok összeölelkeztek és könyezve csókolták egymást. A kik ezt a

jelenetet látták, azoknak a szívében örökké fog élni emléke.

A vendégek között voltak *Figyelmessy* és *Semsey* ezredesek is és mind a ketten lelkes ovációkban részesültek. Az ünnep folyamán beszélt még *Weltner* Ignác, magyarul, míg *Czukor* Móríc hatásos angol beszédben méltatta a nap jelentőségét.

A zászlóünnep nagy jelentőségű esemény az amerikai magyarokra nézve. Ma még teláthatatlan e nemzeti ünnep egész hordereje. Csak egy jellemző tünetre akarunk rámutatni. A sajtonak az a része, a mely eddig a pánszláv izgatás hatása alatt állott, határozottan megváltoztatta felfogását, mert ők sem tudnak egészen elzárkózni a közvélemény általános felfogásától. A mai ünnep ugyanis eszükbe juttatta az amerikaiaknak a magyar szabadságharcot és azt a lelkes visszhangot, a melyet szabadságharcunk különösen Amerikában keltett.

A zágrábi zavargások.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

Kilenc század lovasság és két század gyalogság van készenlétben Zágrábban, hol a tegnapi zajos nap után ma nyugodtabb a hangulat. Ugylátszik, hogy az ostromállapot kihirdetése a várt következményekkel járt, mert a gyujtogatás, rablás és fosztogatás megszűnt.

Ujabb távirataink a következők:

Zágráb, szeptember 4.

A város egészen nyugodt. Minthogy az éjjel ujabb rendzavarások nem fordultak elő, a katonaságot a megszállt pontokról visszavonták. A rend fentartásáról megint a városi rendőrség gondoskodik, a csendőrséget is visszahívták. Ma déiben a szerb bankot ismét fél század gyalogság szállta meg. Néhány idegen lapnak az a jelentése, hogy Károlyvárosban, Vinkovcén, Petrinjában, Goszpicban és Nagy-Goricában is voltak szerbellenes kihágások, a mint hivatalos forrásból jelentik, helytelen. A bán a mai nap folyamán érkezik meg.

Belgrád, szeptember 4.

A zágrábi szerbek ellen elkövetett gaztetek híre ide is elérkezett, bár elég későn. A tegnapi reggeli lapok részletesen beszámoltak a Zágrábban történt eseményekről, ami óriási fel-

Szaporázni kezdte lépteit, mert eszébe jutott, hogy gyalog éjfélig sem ér haza. S milyen borzasztó utakon kell majd járnia. A Garam mellett, hol a fűzfák mentén annyi halottat fogtak már ki az emberek. A malom is arra van, az elhagyott őrlő, mert ott ölte meg a molnár orozva az eltévedt és hozzá betért utast.

Gyorsan lépkedett és mégis lement a nap mikorra a lévai indóházhoz ért. Minden vonat elindult, mert már az örök is pipázva ballagtak hazafelé.

Mit tegyen? — tűnődött Marka. — Pénze nincs annyi, hogy kocsi fogadjon; ismerőse sincs, kinél bekopogjon éjjeli szállásért. Csak a főispánék tejjárását ismerte, de oda nem akart menni. Hátha reggel visszaküldi a béressel? Nem, ő vissza nem tér oda soha! Soha!

Nyolc óra volt s reggel óta nem evett egy falatot, nem ivott egy korty vizet sem. Legjobb lesz, ha az országút helyett a síneken fog menni. Vonat már nem jár és itt biztos, hogy tolvajokkal nem találkozik. Sebes léptekkel megindult tehát a töltésen, a hány órház előtt elment, nagy kutyák rohantak elő, hogy jelezzék érkezését. Némelyik őt botot ragadva futott ki. De a hold feljött és megvilágította a siető leány fehér kötényét s így megelégedtek e kérdéssel:

— Hová mégy ily későn te kis leány?

— Haza! — kiáltá vissza Marka — lekés-tem a vonatot!

És futott, mint az őzike, a kit kergetnek.

Félni kezdett. Mig a töltésen mehetett, addig a kilométerenkint fenálló órházak kutyái még bátorságot öntöttek beléje. Hiszen a falusi leánynak, a vándornak kedves az ebugatás. Emberek közlegését jelenti. De a hold úgy bevon mindent olyan ezüstös lepellel. Olyan, mint a szemfedő fénye. S a csend, a némaság is a halálra emlékeztet. Mig a nap fenn van, még a legveszedelmesebb erdőben sem borzalmas a legfeketébb szénégető képe sem. De estére kelve, az egyedüllet a néma csendben, még egy lakásban is kellemetlen és rémes. Egy leesett tárgyra összeressenünk. A padló ropogása szivdobogást okoz.

Marka is le kellett, hogy kerüljön a töltésről, mert egy alagúthoz ért. Habozva állott meg. A sötét alagút vége átfénylött, mint egy szűk kapu, de ő nem mert belépni. Itte az alagútban halt meg egy kalauz, a midőn a teher-vonat összeütközött a gyorsvonat mozdonyával. Tavalyelőtt temették. Odavalósi ember volt a falujába. Nem, itt nem jó átmenni éjjel, mert a ki gyónás nélkül hal el, az ott bolyong azon hely körül, hol az utolsó sóhajtott... Juj! csak le a töltésről, megy ő a Garam mellett inkább. Bár nemsokára jön a hid. Az a borzalmas vashid, melyen a vonat robot s mely elé odatette az a gaz molnár a megölt vendéget, kit kirabolt. Azóta a malom áll. Hogy a csendörök kikutatták a gyilkost, azóta senki sem örlet ebben a malomban lisztet. Pedig próbálták de pirosra égési a kő a buzaliszletet, mintha véres lenne.

Rohan tovább a lányka, feledve éhséget, szomjat és eléri a hidat. Közel hozzá ott terpeszkedik a látóhatáron az égig a néma malom. A kerék csillog. Örült szivdobogással fut át a hidon, behunyta szemét, mert a mint lenézett a vízbe, a Garamból egy fehéres lány képe tűnt elő, a ki vele szaladt és annak is batyu van a kezében.

Torka kiszárad a félelemtől és lába remeg, de szerencsésen átér a Garam tulsó partjára. Letér az országútra. A közepén vágat mészporfelhőt verve föl. Lépteinek kopogása visszhangként hallszik s lopva hátrapillant, hogy ki követi őt.

Éjfél vert a toronyóra, mikor falujának háttárába ér s már már lecsillapulna szivdobogása de eszébe jut, hogy a nagy szikla mellett kell elmeunnie. Oh, az a szikla! Unnét ugrott le szerelmi bánatában a mester fia, ki szerelmes lett az árendás gazdag leányába halálos, örök szerelemmel.

Hogy nevétték a leányok azt a bolond fiut. S most, hogy sajnálja a Marka. Ismét lohogva fut, mig a szikla alá ér, melyen tul kezdődik a temető s a falu. Átsiklik a hegy eme sziklás csuca alatt és imádkozva fordul a sirkert felé. E percben a hold sugara rávetődik egy nagy fehér alakra, a melyik szembe jön vele. Marka menekülni akarja. De hova? Vissza a szikla alá? Soha! S az alak jön, lassan, méltóságos csendességgel. Marka imádkozva tesz pár lépést s az alak megáll. A hold fényében kétakkora, mint más rendes ember.

háborodást keltett. Az emberek tömegekbe csoportosulva bosszút követeltek a zágrábi testvéreiken elkövetett hallatlan inzultusokért.

— Halál a horvátokra!

— Meg kell torolni gaztettüket!

A rendőrség intézkedett, hogy a tüntetéseknél elejét vegyék.

Mára gyűl st hívtak össze, amelyen demonstrálni akarnak és határozatot fognak hozni, hogy a kormány tegyen erélyes lépéseket a magyar kormánytól a zágrábi események miatt.

Zágráb, szeptember 4.

A zendülések rendezői, úgy látszik, nemcsak Zágráb horvát lakosait lázították fel, hanem megkísérelték a szomszéd falvak lakosait is zendülésre bírni. Több zágrábi fiatal ember érkezett *Sesvete és Podsused*, Zágráb melletti falukba, a hol a korcsmákat bejárták és lázító beszédek tartottak. A népet arra izgatták, hogy ragadjanak kaszákat s azokkal vonuljanak a szerbek ellen, a kik a horvát népet meg akarják semmisíteni, hogy aztán ők legyenek az urak Horvátországban. A felizgatott nép estefelé már mindkét községben kaszákkal és egyéb öldöklő szerszámokkal fölfegyverkezve, csapatokban készen állott, hogy Zágrábba induljanak. A csendőrség értesülvén a dolgról, táviratozott a zágrábi parancsnokságnak, a honnan még aznap este nagyszámu csendőrség érkezett mind a két községbe, mely az izgatottakat letartóztatta, a felizgatott népet pedig nagynehezen sikerült szétoszlatni. A letartóztatott izgatók között van négy egyetemi hallgató, 9 kereskedő segéd, 4 nyomdász és 6 iparoslegény. Hogy a további izgatásnak elejét vétsék, a környékbeli falvakba csendőrséget helyeztek, mely állandóan ügyel az odaérkezőkre. A letartóztatottakat átkísérték Zágrábba erős csendőrfedezet alatt. A környéken nagy az izgatottság a lakosság között. Több szerb család még vasárnap éjjel elmenekült; üresen hagyott lakásaikat most a csendőrség vette felügyelet alá.

Zágráb, szeptember 4.

A szerb színészek, kiket az itteni nemzeti színház előadások tartására meghívott, elutaztak.

Zimony szeptember 4.

A 63 ik gyalogezredet ide helyezték, mert itt is zavargásoktól tartanak.

— Honnét jössz? — kérdi az alak; s mivel nem felel, azt kérdi: hová mégy?!

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! — szól a leány, édes anyámhoz s foga vacogni kezd.

— Eredj békében, legjobb otthon, — felel az ember s eltűnik. — Ellépett e, vagy elsüllyedt, Marka nem látta, csak fölkapta elejtett butyrát és futni kezdett be a faluba.

Az első kőháznál visszajött hangja és ordítani kezdett: Zsivány! Zsivány!

Egy kutya örvendetes csaholás a hallatszott és Markát csakhamar körültáncolta a hü Zsivány, a házörző eb.

Bátran kopogtatta meg szülei házában ablakát és szinte legényesen kurjantott: nyissanak már ajtó, mert reggel óta nem evett.

Szeretettel fogadja az anyja, bár elrémül, hogy gyalog jött és elszőkött. De mikor meghallja, hogy egy tükör miatt volt az egész, megsimogatja haját és megcsókolja.

Habzsolva eszik a lány hideg maradékot, mialatt a mostohaapa morogva szidja:

— Nem a tükörért szóktél te el! Bizonyosan parázna lettél! Kidobtak! Szeretőd van!

A lány büszkén áll föl az étele mellől s így felel:

— Az nincs! Nem is lesz! Ha nem hiszik kérdezzék meg! — és kibontja batyuját s imakönyvét kivéve, egy bizonyos cukorli-verset dob a kályha mellé.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* A szegedi színház új karmestere. *Janovics* Jenő szegedi színtársulatának, mely most Hódmezővásárhelyen játszik, *Donáth* Lajos lett a karmestere. Donáth, ki a budapesti Magyar Színházban öt éven át működött nagy sikerrel és úgy a fővárosban, mint a vidéken jó nevet vívott ki magának, legutóbb, mint a Tarka színpad igazgatója Aradon is megfordult. Hódmezővásárhelyen már tegnap megkezdte működését, az első bemutatkozása azonban csak szombaton lesz a Boszorkányvárban. Ez alkalommal lép föl először *Szekely* Irén is, ki csütörtökön érkezik meg.

* Termékeny színműíró. *Fényes* Samu a *Kurucz Feja Dávid* szerzője, — úgy látszik — még a boldogult Szigligeti Edén is tultesz termékenység dorgában s mint egy kassai lap írja, krisztuskorabeli új történeti drámát írt, melyet a Nemzeti Színház előadásra elfogadott. Az új dráma címe *A megváltó*. Fényes Samu-nak *Bacsányi* című történeti színműve ugyancsak a közelebbi évad alkalmával kerülne előadásra a Vigszínházban. Ezenkívül a Magyar Színház is bemutatja *Kurucz Feja Dávid* szerzőjének egy társadalmi színművét.

„Bichisciaba“ román papja.

(Packázás a magyar hatóságokkal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Az aradi román egyházmegye egy lelkészének vakmerő hazafiatlanságáról adnak hírt Csabáról. *Popovits* Viktor békéscsabai görög keleti román lelkész ez, ki arcátlan cinizmussal vágta egy magyar hatóság szemébe, hogy magyar nyelven átiratot nem hajlandó írni. A mártíromságra vágyó román pap ügyével az aradi román egyházmegye vezetősége is foglalkozik: elvárjuk attól, hogy a megsértett magyar lakosságnak teljes elégtételt fog adni.

Popovits Viktornak különben ez nem az első otrombasága. Egy ízben Békésvármegye alispánja visszautasította a csabai g. kel. lelkész románnyelvű kiadványát s amikor ez azzal mentegette magát, hogy egyházi főhatósága rendelete nélkül magyar nyelven semmi néven nevezendő okiratot nem bocsájthat ki, az alispán sietett az illetékes egyházi főhatóságot a csabai g. kel. lelkész kellő utasítása iránt megkeresni; az aradi püspöki helynök rendelete megérkezvén, *Popovics* kénytelen volt a magyar nyelvű okiratot kiállítani.

Mindazonáltal *Popovics* pápa legutóbb a csabai előjáróság megkeresésére ismét románnyelvű anyakönyvi kivonatot adott ki. Ezt a kötekedését tetézte még azzal, hogy Békéscsabát az anyakönyvi kivonatban *Bichisciaba*-nak keresztelte el.

A csabai községi előjáróság a román nyelvű anyakönyvi kivonatot átiratban visszautasította, melyben megkereste a dákoróman papot, hogy

„A hivatalos használatra szükséges születési anyakönyvi kivonatot az állam hivatalos nyelvén állítsa ki, mert a magyar nemzeti állam törvényes tisztelete megköveteli, hogy a magyar hazában élő g. kel. román egyház lelkésze, a magyar közigazgatási hatóságokhoz intézett hivatalos okiratában a magyar nyelvet használja.“

Mind ezek folytán, mondja az átirat, elvárjuk, hogy tiszteleendő ur a kívánt okiratot a magyar állam törvényeinek mindenekben megfelelőleg kiállítottan lesz szíves előjáróságunkhoz postafordultával megküldeni s hogy a velünk való érintkezésben magát magyar hazánk törvényeihez lesz szíves alkalmazni.

Az előjáróság hazafias megkeresésével, — eredményt nem tudott elérni; *Popovics* Viktor cinikus válaszában nem állotta eddigi hazafiatlan, a magyar nemzet törvényeit fumi-

gáló üzemeltetést újabbal tetézni. Válaszában írja, hogy „oktató, vagy megleckéztető becses keresetöket, — nekem nem szabad nebeztelőleg vennem, — azonban az általam törvényesen (!) kiállított keresztlevelet — magyar állam honpolgárságomra (!) mondom, hogy csakis egyházzam felsőbb hatósága engedélye folytán szerkeszthetem meg magyarul.“

Az előjáróság jelentést tett a főszolgabírói hivatalnak. Az egész ügyet ismertetve elmondja az előjáróság, hogy elengedhetetlen kötelességei közé tartozik a hazai törvényeinknek szigorú végrehajtása s el nem hallgathat olyan eseteket, amelyek a magyar törvények kijátszását célozzák. S kéri a főszolgabíró, hogy a vármegyei alispán útján, a jelen nemzeti szempontból mélyen sajnálatos esetben, jogorvoslatot keressen.

A főszolgabíró az alispánhoz fordult intézkedésért, az pedig, a mint lapunknak írják, az aradi püspöki szentszék tudomására hozza *Popovics* Viktor packázását.

Popovics Viktor különben híres dákorómán érzelméről Csabán 1896-ban, a mikor a millenáris ünnepet ülték, s mindenki nemzetiség és valláskülönbőség nélkül, sietett a templomokba, *Popovics* Viktor gör. kel. lelkész a g. kel. templomot elzárta a közönség elől; a közönség felháborodásának következményeitől a hatóságnak kellett a lelkészt megvédelmezni.

Ezért a hazafias csabai társadalom méltó megtorlást gyakorolt. A csabai kaszinó-egylet 1896. évi július hó 19 én tartott rendkívüli közgyűlésén tíz tag indítványára, 51 szavazattal egy ellen tagjai sorából kizárta. Ezt a példát követhetné az egész csabai társadalom ezzel az emberrel szemben, aki nem méltó ahhoz, hogy magyar ember vele szóba álljon.

Az aradi kaszinó új helyiségei.

(A színház-épületből a Salacz-utcába.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Az aradi kaszinó-egyesület, a mint ismeretes, már jó ideje súlyos válság alatt áll. A tagok alig látogatják a klubhelyiségeket, holtabb más, Aradnál sokkalta kisebb városokban is virágzásnak indultak az ilyenfajta egyesületek, a melyekben a tagok megtalálják mindazt a kényelmet, társaságot, melyet otthon is megszoktak, melynek közepette jól érzik magukat. A magyarra mondják, hogy ebben a tekintetben ellentéte az angolnak: nem klubember. Nos, az aradiakra akkor azt lehetne mondani, hogy ugyancsak ellenségei a klubéletnek, legalább az aradi kaszinó helyzete ezt mutatja

A kaszinó egyesület működésén rövid idő óta külsőleg is megnyilatkozik ez a bizonytalan helyzet. Rövid idő alatt egymásután háromszor változtatta meg a helyiségeket. Előbb a *Bogdán* házba jött, a hol most az Első Magyar Általános biztosító társaság helyiségei vannak. Innen a *Hermann*-ház első emeletére, innen pedig jelenlegi helyére, a színház-épületbe hurcolkodott. Ez a sűrű költözködés azonban nem hozott élénkséget a termékekbe. Sivár és kihalt ott az élet.

Most tavasszal aztán az egyesület einökösége, belátván azt, hogy az egyesület jelenlegi körülmények között feloszlásnak néz elébe, elhatározta, hogy reformálja az egyesületet, kivált az alapszabályokat, megkönnyíti a belépési feltételeket, hogy ezáltal a társadalom azon rétegeinek is hozzáférhetővé tegye az egyesületet, melyek eddig abból ki voltak rekesztve.

A reformmal együtt azonban szükségesnek mutatkozott *uj egyesületi helyiség* kibérlése, mert a mostaniak sem nem célszerűek, sem nem barátságosak és semmiesetre sem aravalók, hogy élénk, virágzó klubélet honosodjék meg bennök.

A mint értesülünk, az egyesület igazgatósága elhatározta, hogy a Salacz Gyula-utcában levő *Herold*-ház első emeletét, a Kispipa vendéglő fölött, kibérli új helyiségül. Az alul levő vendéglő helyiséggel a buffet kérdése is meg volna oldva, a mi a modern klubhelyiségnek körülbelül elengedhetlen rekvizituma.

Az új helyiség volna az első lépés a reform útján, a melyet rövidesen követ a többi is: hogy ezzel meg lesz oldva a kaszinó újjászületésének problémája, azt persze bajos teljes bizonyossággal megjövendőlni.

SPORT.

+ A debreceni tornaünnepély. Az aradi tornaegyesület, az aradi kerékpár-egyesület és „Meteor” kerékpár-klub azon tagjait, akik a debreceni tornaünnepélyben részt vesznek, tisztelettel fölkérem, hogy az uti terv és egyéb tudni valók megbeszélése végett pénteken este 6 és 7 óra között a liceumi tornacsarnokban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Nagy Sándor titkár-művezető.

Két orvosi látlet.

(Visszapörölt nyolcszáz korona.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Nagyon érdekes pör indult meg a napokban a szegedi polgári járásbíró előtt. A pört egy szegedi iparos indította két szegedi orvos ellen nyolcszáz korona visszafizetése iránt. Ez a 800 korona érdekes körülmények között jutott az orvosokhoz és ez az oka annak, hogy a pör kimenetele elé most a legnagyobb érdeklődéssel néznek Szegeden. A pör előzményei ezek:

Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy egy szegedi iparos nekiesett a tanulójának és veresre ütlegelte, botozta és rugdosta a gyereket. A fiu elment egy szegedi orvoshoz és látletet vétetett föl a sérüléseiről. Az orvos ki is állította a látletet. A gyermek sérülései oly súlyosak voltak, hogy az orvos azt a megjegyzést tette a látletbe, hogy a sérüléseket *le kellene fényképeztetni*, mivel azok oly súlyos természetűek, hogy azokról a bíróság másképen hü képet nem is nyerhet.

A látlettel a tanuló Szász Hngó dr. ügyvédhez ment, a ki még aznap megtette a bíróságnál a bünvádi följelentést a szegedi iparos ellen.

Az iparos pár nap múlva értesült, hogy bünügyi eljárás van ellene folyamatban. Nagyon nyugtalankodott, hogy súlyosan megbüntetik, miért is elküldött a házi orvosáért és azzal látletet vétetett föl a tanulójáról. Ebben a látletben pedig az volt megírva, hogy a gyermek sérülései *lenyegtelenek*, apró horzsolásokból állanak.

Az ügyben később főtárgyalást tűzött ki a büntető törvényszék és ott kihallgatta a házi orvost és azt az orvost, aki a fiu részére az első látletet kiállította. A házi orvos azt erősítette, amit a látletében is megírt. A másik orvos, a bíróság nagy meglepetésére a saját látletével *ellenkező vallomást tett*. Azt vallotta, amit a házi orvos is mondott, hogy a gyermek sérülései pár nap alatt gyógyuló horzsolásokból állott.

A törvényszék ezután Berger Mór dr. törv. orvosi szakértőt hallgatta ki. A törv. szakértő

kijelentette, hogy ő csak az előtte fekvő okmány alapján nyilatkozhatik és abból azt állapítja meg, hogy a gyermek sérülései a legkedvezőbb eseteket véve is 8 napon túl gyógyuló súlyos sérülések voltak. A törvényszék a törv. szakértő orvos vallomását fogadta el hitelesnek és az iparost nagyobb pénzbüntetésre ítélte el.

Most következik a dolog érdekesebb része. Az elítelt iparos pört indított a házi orvosa ellen 800 korona visszafizetése iránt. Az iparos azt állítja, hogy az orvosoknak ő azért fizette a nyolcszáz koronát, mivel azok megígérték, hogy oda fognak működni, hogy őt el ne ítélik. A törvényszék azonban elítélte őt, miért is ő most jogosan követeli vissza házi orvosától a neki kifizetett 800 koronát.

A pörben László Adolf dr. albiró a közlebbi napokban kitüzi a tárgyalást.

A főszolgabíró ur bankja.

(Vádak egy főszolgabíró s egy jegyző ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Torda-Aranyos megye közigazgatási bizottsága e hó 9-én tartandó ülésében egy szenzációsnak ígérkező fegyelmi ügyben fog tárgyalást tartani. Az ügy fővádlottja Mészáros István felvinci főszolgabíró, társa pedig Balog Elek felvinci községi jegyző.

A főszolgabíró és jegyző ellen Felvinc község lakossága, különösen a szegény nyomorult nép köréből régóta hangzik a sok panasz, míg most az ügy végre illetékes forum elé került.

Egész csomó visszaéléssel vádolják a két megyei tisztviselőt s ezek között érdekesek a következők:

Mészáros István felvinci főszolgabíró és Balog Elek felvinci községi jegyző egész *fiókbanküzletet* rendeztek be Felvincen. Banküzletük azonban csak a kis kölcsönökre szorítkozott, 10—20 koronánál többet senkinek sem hiteleztek. A kölcsön föltétele az volt, hogy a kölcsön kamatai fejében az adós a főszolgabírónak és a jegyzőnek *egy-egy hold földjét esztendőnkint kétszer megkapálni* vagy egy-egy hold földet *learatni volt köteles*. Ez bizony elég kamat. Ily formán vettek kölcsönt Hoka Albert, Herki Sándor, id. Herki Jóska, id. Haka Imre, Herki Lajos, Herki Dani, Sass Samu, Kobori Ferenc, Haydai Simon és sok más gazdaember. Többel megesett az a fatális dolog, is, hogy egy néhány évig „letenyereiték” a kamatot s mégis később, mikor már a további munkát teljesíteni képtelenek voltak a kölcsöntöket egész összegében per útján hajtották be rajta. Így perelte be a községi jegyző Herki Lajost és Herki Danielt, mely utóbbit, miután nem tudott fizetni, házából is kidobolták.

Id. Hoka Imrévei megtörtént, hogy a főszolgabírónak 6 frt kölcsöneért, *hat esztendőn keresztül minden évben egy hold földet megkapált* s a hatodik esztendő végén mégis meg kellett fizetnie az egész 6 forintot s a hat évi kapálás kamatba maradt.

De hivatalos hatalommal való visszaéléssel is vádolva van Felvinc főszolgabírója. Két munkást ugyanis minden jogos ok nélkül községi szolgálával s két éjjeli őrrrel saját lakásukról éjjel az ágyból börtönbe hurcoltatta, a honnan virradatkor földjére vitette s munkába állította, dolgoztatta őket.

A főszolgabíró, hivatalos állásán kívül a felvinci takarékpénztár igazgatója is amely minőségében szintén nem megvetendő mellékjövedelemre tett szert azáltal, hogy a kölcsönkérők kölcsönhöz csak úgy juthatnak, ha vál-

tójukat a fűszolgabíró írja alá kezesként. Ennek a kezeségnek azonban szintén ára van s ez az, hogy az adós a kezeséért a főszolgabírónak évenként egy-egy *fél hold kukorica vetését megkapálni* vagy ehhez hasonló mezei munkát teljesíteni köteles.

A főszolgabírónak és jegyzőnek a vasuti állomás mellett van egy téglagyáruk is. Ezelőtt két évvel ezen téglagyár részére a vasuton egy néhány waggon tűzifa érkezett. Ebből a fából három négy vasuti pályáor 5—6 korona értékű fát ellopott. Igaz, bünös cselekedet volt. De az sem volt szebb ennél, hogy a jegyző, midőn az esetet megudta, személyes intervenciójával az lopott fáért 200 koronát erőszakolt ki a pályáoroktól, azzal fenyegetvén őket, hogy ha ezt a summát le nem fizetik, feljelenti őket s a dolognak elcsapás lesz a vége. A szegény emberek, mit tehettek egyebet, fizettek, mint köles.

Most végre torkára forr a két köztisztviselőnek az a sok bün és visszaélés, amit községük szegénysorsu lakosaival elkövettek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletének aradi fiókjá pénteken este 8 órakor az egyleti helyiségben rendes havi választmányi ülést tart.

Aradi és szebeni románok harca.

(Támadás a volt pártelnök ellen. — Mangra, a spekuláns. — A kicsapott diák a Janku-ügyről. — Wlassics nyelvrendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A hazai románok két frakciója, az aradi és nagyszebeni csoport hadakozik egymással. Korifeusok, a kik a magyarok ellen való háboruban fegyvertársak szoktak lenni, most egymással tülekednek. A háborúság oka egyfelől a Janku-ügy, másfelől Mangra püspöksége.

A háborúnak újabb eseményei ezek:

Az aradi román lap, a *Tribuna Poporului* szerkesztője heves cikkben megtámadta Ratiu János dr., a volt román nemzeti komité elnökét, a ki most a szebeni frakció vezére.

A nagyszebeni *Tribuna* viszont Mangra Vazult köpönyegforgatással vádolja; szemére veti neki, hogy a múltban jó román volt *haszonlelésből* és most jó magyar akar lenni *haszonlelésből*. — A *Tribuna* nyilatkozata szóról-szóra ez:

„Csak így világítható meg a kérdés, hogy hogyan eshetett meg az, hogy azok az emberek, akik valamikor a memorandum idejében a legtüzesebb intranszigensek voltak, ma már csak egy aradi püspökké lehessenek — Mangráról van szó — simulanak a magyarokhoz, mint a bárányok, de sőt mint a kutyuskák. A memorandum idejében, ép úgy mint most, haszonhajtó vásárról volt szó és tudva van, hogy ilyenkor, mikor a kereskedő sápra akar szert tenni, reklámot csináltat magának.”

A szebeni román lap ezzel sok olyan tulzó politikusra mondott kritikát, a miket ma talán még ő is dicsér.

Az ujságháboruba különben új alak szült be: *Scurtu* János, egyike azon kolozsvári román egyetemi hallgatóknak, a kiket a *Janku-sírnál* mondott izgató beszédek miatt az *összes magyarországi főiskolákból kizártak*. Ezért *Scurtu* most illetékesnek érzi magát, hogy a *Janku-ügyről* írjon. Cikksorozatát kezd meg a szebeni *Tribunában*, és dicsőíti *Pop C. Istvánt* az Arad megye közgyűlésén történt felszólalásáért, ellenben a magyarokkal való paktálással vádolja a *Tribuna Poporului* embereit, a kik azt állították, hogy *Pop C. István* csak reklámhásználatból kavarta fel a *Janku-ügyet*.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek a magyar nyelv kötelező tanításáról szóló rendelete is okozott egy kisebb attackot. A szepeni lap megtámadta az aradi egyházmegyét, hogy ezt a rendeletet sietett végrehajtani. Az aradi román lap erre azt válaszolta: nem mi vagyunk a hibások, hanem a híres román nemzeti komité, a mely nem állott talpra, így ennek a rendeletnek kibocsátását nem tudta megakadályozni? Hol van az a híres komité?

Látni való, hogy az egymás ellen való harcban egyik frakció se jut közelébb a magyarokhoz: a románok közül egyik a másikat vádolhatja magyarbarátsággal; mi egyiket se vádolhatjuk ezzel.

Kecskeméthy levelei.

(Igazi nyomok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A budapesti államrendőrségen ismét óriási az izgatottság. A Kecskeméthy-láz vett erőt újból a tisztviselőknél. Azokról a levelekről beszélnek mindenfelé, amelyeket a főváros hírhedt félmillió sikkasztója frogatott haza. Előbb a Pesti Hírlap kapott tőle Cincinnatiból levelet, majd tegnap Veszprémben a szüleihez és egy barátjához érkezett egy-egy levele.

Az első levelet, a melyet már közöltünk, a rendőrségen nem igen hitték valódinak, de immár szinte bizonyos, hogy ezuttal csakugyan a nagy sikkasztó adott magáról életjelt.

Kecskeméthy kézírását már a tegnapi napon megszerezte a bíróság s az akták mellé csatolta. A vizsgálóbíró, Kendi dr., nem tartotta szükségesnek, hogy ily intézkedést tegyen, de tegnap délután 2 órakor összeült a törvényszék vádtanácsa és Czárán táblai bíró elnöklése mellett, Rutkay István bíró előadása alapján, a következő határozatot hozta:

A szóban forgó levél, a melynek a lefoglalása a nyomozó hatóság 3073. főkönyv II. 902. sz. megkeresésével kéretik, terhelte kezeiből eredőnek vélelik s a mellett, hogy abban büntársról is említés tétetik, olyannak tekintendő, amely a bünvádi eljárásban bizonyításra felhasználható, mihez képest a vádtanács e levélnek a B. P. 179. §-a alapján való lefoglalását és bírói őrizet alá leendő vételét elrendelte.

Ennek megfelelően a levél, melyet a „P. H.” már különben is átadott hivatalos használatra a rendőrségnek, lefoglaltatott. A vizsgálóbíró azért nem tartotta szükségesnek a bírói őrizetbe való vételt, mert a közlés révén ismertté lett a levél tartalma. Ellenben a vádtanács, noha szinte kétségtelennek tartja, hogy ez az első biztos jel Kecskeméthy felől, jónak látta a levél megszerzését azért, hogy azt megvizsgálathassa írásszakértőkkel.

Egyébként a bíróság már ma átküldte a fontos bűnjelet a rendőrséghez, melynek feladata a nyomozást most annak alapján folytatni s ha még egyáltalán lehet, a főváros bujkáló sikkasztóját kézrekeríteni.

Míg csak ez az egy levél volt a rendőrség kezei között, nem igen bíztak a nyomozás eredményében, az éjjel azonban Veszprémből szenzációs hírt hozott a táviró.

Karácson, a veszprémi törvényszék vizsgálóbírája értesítette ebben a táviratban a főkapitányságot arról, hogy Kecskeméthynek két levelét foglalta le. Cincinnatiból érkezett ez a két levél is. Az egyiket a sikkasztó brigadéros szüleihez írta, a másikat Grätzl takarékpénztári tisztviselőhöz. A szüleihez intézett levelet a vizsgálóbíró rögtön lefoglalta, Grätzl azonban Szombathelyen volt és így a levelet utána küldték.

Ez a levél tegnap érkezett Grätzl Odön

kezeihez, aki azonnal sietett az eredeti levelet Kisfaludy József rendőrkapitánynak átadni. — Kecskeméthy levele így szól:

„Amerika, 1902. VIII/8.

Kedves barátom, Odön!

Először egy hosszú levelet írtam, de aztán összetéptem. Minek. Csak azt akarom jó veled tudatni, hogy a velem szemben elkövetett sok jószágod nem fogom elfelejteni és ha most nincs is módomban (azaz hasztalan küldeném) visszafizetni tartozásom, de reményilem, hogy a jövőben meg fogom tehetni. De nem akarok zavarni és nincs is jogom. Nagy beteg vagyok és talán már nincs is messze örök nyugalomom. Ha a tudomány megment, így reményilem, hogy a hányattatásából valamikor visszatérő vándornak meg fogsz bocsátani. Ugy szeretnék becsületes lenni még egyszer, de sajnos — — Feledd el és bocsáss meg megtévedt barátodnak

Győző.

Ennek a derék sikkasztónak, ha tényleg ő írta a levelet, a szerepe olyan, mint a gyermeké, aki szalmaszállal bizsergeti, alvó nagyapáját, Kecskeméthy Győzőt, a honmentő asztaltársaság hajdani díszét, virágát, elsőrendű szónokot és mindenáron dzsentimenjét bántja, ami egész életén át bántotta: a szereplési viszketeg. Ez a bántalom vitte a hangos ifjakat a börtönbe vagy Amerikába. Ez a hiúság viszi majd Kecskeméthy Győzőt nagynevű elődje: Takács Zoltán társaságába.

Budapestről táviratozzák, hogy a főváros kijelentette, hogy az államrendőrségnek minden költségét megtéríti, amit Kecskeméthy kézrekerítése érdekében kiad. A főkapitányság a legmesszebb menő intézkedéseket megtette.

MULATSÁGOK.

(=) Multság. A kuvini és gyoroki ifjuság egy része szeptember hó 7-én Kuvinban Krámlí György vendéglőjében, zártkörű nyári táncvigalmat rendez.

Párbajügyek a Kuria előtt.

(Elutasított semmisségi panaszok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

Két párbajügy foglalkoztatta ma a Kuria ötödik büntető tanácsát. Az egyik eset a következő:

A múlt év szeptember havában a Magyar Hírlap törvényszéki rovatában egy hír jelent meg, amelyre Latinovits Ernő volt orsz. képviselő a Budapesti Napló nyilvterében sértő módon válaszolt. Farkasházi-Fischer Zsigmond dr., a Magyar Hírlap törvényszéki rovatvezetője e miatt provokáltatta Latinovitsot. A felek pisztolypárbajt vívtak, melyben Latinovits Ernő megsebesült s sebének gyógytartama 28 napig tartott.

A budapesti büntetőtörvényszék Latinovits Ernőt párbajvétség miatt egy heti, Farkasházit pedig három heti államfogházra ítélte. A kir. ítélőtábla ezt az ítéletet helyben hagyta.

A kir. Kuria V. büntetőtanácsa ma, Losonczy Odön bíró előadása alapján, a semmisségi panaszokat elutasította.

A másik kaszinói afférból keletkezett. A soproni kaszinóban tárgyalták ezt a kérdést, egy nemzetiségi vita keretében, tavaly április 8-án. Lukács Béla törvényszéki jegyző vita közben a következő kijelentést tette:

— A soproni zeneegyesület, az ő klasszikus zeneelőadásaival többet használ a magyarosodásnak, mintha valaki a Széchenyi szobor előtt akár háromszor elszavalja a Talpra magyar-t!

Egyesy Géza, az „Adria” főügynökének ha-

zafias érzelmét sértette ez a kijelentés s oda-kialtotta Lukácsnak:

— Pimasz siheder!

A dologból természetesen párbaj lett, amelyen mindketten jelentéktelen sérülést szenvedtek.

A soproni törvényszék párbajvétség miatt felelősségre vonta őket és Egyesyt 10 napi Lukácsot pedig 2 napi államfogházra ítélte. A győri tábla az ítéletet megerősítette.

A kir. Kuria V. büntető tanácsa pedig ma az ellene beadott semmisségi panaszokat elutasította.

A megyei főpénztárosi állás.

(Akadályok egy állás betöltése körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Aradmegye törvényhatóságánál a főpénztárosi állás Hofbauer Lajos halálával megüresedett, s azóta betöltve tulajdonképpen nincs, sőt az eddigi módon többé betölteni nem is fogják a megyei pénztárak államosítása folytán. Ez a körülmény azonban, amelyhez hasonló eset más megye törvényhatóságánál is fordult már elő, meglehetősen komplikációkat szült itt Aradon, a hol a főpénztárosi állást az államosítás folytán szintén nem töltötték s nem is töltik be.

Az történet ugyanis, hogy a minisztérium a főpénztárosi állás megüresedése után leirt Aradmegyéhez, elrendelvé, hogy az állást választás útján többé ne töltsék be a törvényhatóság s a január 1-én életbe lépő államosításra való tekintettel majd ő — a miniszter — fog kinevezni arra valakit. Ilyen eset más megyénél is fordult elő, s Aradmegye sem tehetett egyebet, minthogy helyettesítéssel látván el a főpénztárosi teendőket, — várt.

S ezt tette annál szívesebben, mert maga sem akarta volna, rendes körülmények között sem, betölteni az állást legalább is a téli közgyűlésig. A megye ugyanis úgy számított, hogy ha öt-hat hónapig betöltetlenül hagyja az állást, megtakarít egy pár száz forintot, amelyet különféle apróbb beruházásokra akart fordítani s amelyre előre számított különösen még azért is, mert Hofbauer Lajos halálakor a kötelező halotti-negyedet is ki kellett fizetnie.

A megye előjáróságát tehát éppenséggel nem bántotta a miniszter intézkedése. A napokban azonban olyan esemény következett be — s erről mi is megemlékeztünk lapunkban — amelyre a megye nem számított, s amely keresztül huzta a szépen felépített megtakarítási tervet. Az történet ugyanis, hogy a pénzügyminiszter az aradi pénzügyigazgatóságnál Bálint Andor számtisztet számellenőrré nevezte ki azzal, hogy a további szolgálatot Aradvármegye számvevőségénél teljesíti. Miután az államosítás csak január 1-én következik be, a pénzügyigazgatóság Bálint Andor számellenőrt január 1-ig szabadságot, és Bálintnak addig szabadságot állományban Aradmegye számvevőségénél kellene működnie.

Ebből az következik, hogy Bálint Andor számellenőrt a kinevezéstől kezdve már a megyének kell fizetnie. Vagyis a megtakarításnak — fucscs. Sőt ráadásul azt is megtette a miniszter, hogy az áthelyezett számtisztet a megye zsebére nevezte ki számellenőrré, vagyis magasabb fizetésű hivatalnokká. Erre nem számított Aradmegye, eredetileg azért, mert az állást csak a télen töltötte volna be, később pedig, mert azt gondolta, hogy ha a miniszter nem is engedi választás útján betölteni az állást, január 1-ig úgy sem nevez ki tisztviselőt.

Mikor a megye vezetősége értesült a kinevezésről, Urbán Iván főispán táviratilag értesítette a pénzügyminisztert arról, hogy Aradme-

gyének *nincs szüksége a kinevezett tisztviselőre.* A miniszteriumból eddig még nem érkezett le intézkedés a főispán táviratára s így függőben van az ügy. Megtörtént azonban e hó 1-én az az eset, hogy a megye nem akarta kifizetni az akarata ellenére hozzá kinevezett tisztviselőt, az aradi pénzügyigazgatóság pedig, ahonnan Bálint Andort szabadságolták, természetesen nem adott fizetést. Így legrosszabb helyzete a kinevezett tisztviselőnek van, aki két hivatal között egyikben sem találja helyét.

HIREK

Válság a diák-kongresszus miatt.

— Lemondott elnökök. —

Arad, szeptember 4.

A „Corda Fratres” nemzetközi diákszövetség elnökségében válság állott be a Budapestre tervezett idei diákkongresszus elmaradása miatt. Az történt ugyanis, hogy Ludvig Rudolf dr., a „Corda Fratres” nemzetközi diákszövetség elnöke, Szemenyei Kornél dr., a magyarországi osztály elnöke és Zsembery István, a rendezőbizottság elnöke, tegnap egy körlevelet adtak ki, amely a magyar ifjúsághoz méltó komolysággal és erélyvel mondja meg, hogy inkább ne legyen kongresszus, semhogy egyes megfontolatlan elemek a kongresszus keretébe nem tartozó kérdések fölvetésével, botrányok színhelyévé tegyék a békés és baráti összejövetelt. Már pedig ez volt a szándéka a jelentkezettek egy töredékének s miután nem sikerült őket erről lebeszélni, a rendezőbizottság egyszerűen megfosztotta őket a nemzetközi botrány rendezésének lehetőségétől is.

Avval indokolják a vezetők a kongresszus elmaradását, hogy az utóbbi időkben sajnálatos kellett újból és újból tapasztalni azt, hogy a kongresszusra jelentkezettek egy bizonyos töredékének a kongresszust a magyar államnak éppen úgy mint egyes szomszéd államoknak belügyeit érintő politikai és nemzetiségi viták és demonstráció színhelyévé tenni eltökélt szándéka. Ily szándék megvalósítása csak a szövetséget diszkreditálni és bomlását előidézni alkalmas, a kongresszust magát pedig eredeti és kizárólagos céljától, főiskolai ifjúsági kérdések megbeszélésétől nemcsak eltéríteni, hanem ezt az összejövetelt, amely a művelt világ ifjúságának szolidaritását feltüntetni lett volna hivatva, a béke nagyszerű ünnepe helyett a rut békétlenség és egyenetlenkedés színhelyévé tenné.

Ennek az eseménynek: a kongresszus elhalasztásának az lett a következménye, hogy Ludvig Rudolf dr., a nemzetközi diákszövetség elnöke és Szemenyey Kornél dr., a magyarországi osztály elnöke, az elhalasztó körirat indokolására való tekintettel tisztségükről ma lemondtak.

Sima Ferenc nem jön haza.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A lapok nemrégiben az írták egy szentesi ujság nyomán, hogy Sima Ferenc, az Amerikába kibujdosott csongrád megyei népapostol a tavasszal hazatér Magyarországra s ismét szentesen fogja folytatni működését. A szentesi ujság megjegyezte, hogy Sima Ferenc ellen megindult temérdek bűnügyből már csak három van függőben s a népapostol épp ezért kívánczik hazatérni, hogy ezeket az ügyeket is rendezze, aminek lehetővé tétele végett ügyvédje útján az ellene kibocsátott elfogatási parancsok visszavonását kérte a szegedi törvényszéktől.

Ezen hírek után még kalandosabb értesí-

tések kerültek a lapokba Sima Ferencről. Egyes ujságok hosszú hasábkokat szenteltek azon hír kiszínezésének, hogy Roheim Náthán, a sitéri telepítő, ezen telepítés körül szerzett érdemeiért Sima Ferencnek *kastélyos földbirtokot ajándékozott* és Sima azért kívánczik hazára, hogy ezen szépséges földi paradicsomba beülhessen.

Hát e hírekre vonatkozóan most arról értesülünk, hogy az egész birtok, meg kastély ajándékozási ügy semmiből kiképzett mese, Sima Ferenc mostanában nem jön haza, nem is akar s hogy Roheim éppenséggel nincs olyan ajándékozási kedvében, mint azt a lapok írták.

Eppen a miatt, hogy Roheim nagyon is fukarkodik indított Sima ő ellene pert. Mikor a telepítést Sima megkezdte, úgy egyezett Roheimmal, hogy ezért a munkáért 60.000 koronát kap tőle. A telepítés megtörtént, igaz, hogy a végén balul ütött ki, de ez már nem a Sima hibája volt s a volt országgyűlési képviselő Náthán gazdától követelni kezdte a kiakudott tiszteletdíjat. Roheim Náthán vonatkozott fizetni és Sima Ferenc nem régiben Amerikából intézkedett, hogy a pör ellene megindíttassék.

Még többeknek is van a telepítésből kifolyólag hasonló követelésük a sitéri nagybirtokon s a múlt hónapokban valamennyien erélyesen követelni kezdték a nekik járó tiszteletdíjat. Roheim ezen annyira fölmérgesedett, hogy a követelődzők ellen a nagyváradi törvényszék előtt *zsarolási bűnpört* indított, de a törvényszék az eljárást hamarosan megszüntette, mert — ez volt az indok — nem zsarolás az, ha valaki jogai határai közt követeli azon összeget, mely őt jog szerint megilleti.

Ennyiben áll jelenleg Sima Ferenc „kastély-ügye”. Ertesülésünk arról is tud, hogy Sima Ferenc csak három év múlva szándékozik hazatérni, amikor a függőben levő bűnügyei elévülnek.

— Arad meghívója a Kossuth-ünnepre. A szeptember 19-én tartandó Kossuth-ünnepre tudvalevőleg Aradváros törvényhatósága meghívja az összes aradi hatóságokat. Ma érkezett a város meghívója Aradmegyéhez, azzal a kérelemmel, hogy az ünnepélyen résztvenni szándékozók számát jelentsék be nyolc nappal az ünnep előtt.

— Merénylet Jenő főherceg ellen. Jenő főherceg ma a brüncki hadgyakorlatokra érkezett, az állomás közelében a *főhercegi kocsit ablakán nagy kődarab zuhant be.* Baj nem történt, a merénylet nyomozzák.

— A budapesti Kossuth-ünnep. A fővárosi Kossuth-ünnep rendezőbizottsága, mint tudósítónk sürgönyzi, Lakatos Miklós elnöklete alatt ma a Sas-körben értekezletet tartott, melyen több száz egyesület kiküldötte jelent meg. Az ülés legfontosabb tárgya a szeptember 19-iki kivonulás kérdése volt. A főváros tudvalevőleg déli 12 órára tűzte ki az alapkövetélteli ünnepély időpontját, miáltal csaknem meghiusult az, hogy a polgárság azon részt vegyen. A rendezőbizottság azonban ennek elejét vette akként, hogy a polgárság kivonulását délelőtt 11 órára tette s így a főváros ünnepsége után közvetlenül fog a polgárság ünnepe következni.

Az ünnepi menet vezetésére egyhangú lelkesedéssel Polonyi Gézá, a Saskör elnökét kéri föl. Az egyesületek küldöttei zsufolásig töltötték meg a Sas-kör nagytermét s úgy az ülések hangulatából, mint az egyesületek egyre szaporodó bejelentéseiből most már kétség nél-

kül megállapítható, hogy az ünnepség Kossuth emlékéhez méltóan ünnepélyes és díszes lesz.

— Aradmegyei reformátusok ügyei. A nagy-szalontai ev. református egyházmegye ma tartott közgyűlésén iktatta be ünnepélyesen új gondnokát, Tisza István grófot. A beiktató után megkezdte az egyházmegyei közgyűlés a rendes ügyek tárgyalását, a melyek sorrendjén több aradmegyei református egyházközség is szerepel. Nevezetes ezek között a *kisperegi és szemlaki* egyházak kérvénye, a melyben a szalontai egyházmegyéből kiakarnak válni és a *békés-bánati egyházmegyéhez leendő csatolásukat* kérik. Németpereg, Szintye, Bélzerind, Csermő és Gyórok egyházközségek *segélyt* kérnek; a csermői presbiterium pedig a *lelkésztanítót* a tanítói teendők alól fölmenteni kéri.

— Házasság. Hady Antal, az aradi és csanádi egyesült vasutak tisztviselője ma kötött házasságot Szathmáry Manyi urhölgygyel, néhai Szathmáry Miklós leányával. A polgári házasságkötés délután fél hat órakor ment végbe. Marosy Miklós tb. aljegyző, a menyasszony unokabátyja előtt, ki szép beszédet intézett az új párhoz. Az egyházi esketést a nászháznál Uray Sándor ev. ref. lelkész végezte. Érdekes, hogy a *liberális református egyház lelkésze két más vallásu, róm. katolikus vallásu házasságot adott össze.* Talán ez a kiválóan érdekes alkalom készítette a lelkészt annak megkapó, hangulattal teli beszédnek elmondására, melyvel az esketést megelőzőleg az ifjú párt és násznépet meghatotta. Mint násznagyok szerepeltek az esküvőn: Szathmáry János acsev. főfelügyelő és Demel Hugó főerdész. A násznép a közeli rokonságból állott. A lakomán köszöntőket mondtak: Szathmáry János, Hady Gyula, Haslinger Ferenc, Marosy Miklós.

— A Szierényi-Gyórfy ügy. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A Szierényi-Gyórfy ügyben sürgősen folyik a kereskedelemügyi miniszteriumban a vizsgálat. A fegyelmi eljárást, melyet Szierényi kért maga ellen, Csöke miniszteri tanácsos vezeti. Tegnap Csöke két óráig tárgyalta Gyórfy Gyula országgyűlési képviselővel.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Oltványi Ferenc temesvári m. kir. pénzügyi titkárt a *dévai kir. pénzügyigazgatóság*hoz igazgató-helyettesé nevezte ki.

— Tanév-megnyitás a liceumban. Az 1902—1903-ik iskolai év az aradi liceumban elhelyezett tanintézetekben nevezetesen a kir. főgimnáziumban, állami főreáliskolában és állami tanítóképzőintézetben ma nyílt meg hivatalosan.

Reggel 7 órakor mind a három tanintézet Burián János főgimnáziumi, Boros Vida főreáliskolai és Szabó József tanítóképző intézeti igazgatók és a teljes tanári kar vezetése mellett a minorita atyák barak templomába vonult, hol az ünnepélyes „Veni sancte”-t Fehér Alfréd hittanár tartotta. Mise után a tanulók visszatértek a liceumba, hol a gimnáziumi tanulók a díszteremben, a reálisták a rajzteremben, a tanítóképző intézet növendékei pedig a zeneteremben gyűltek össze, hol az igazgatók hazafias szellemben tartott beszéd kíséretében nyitották meg az új tanévet. Ezután a tanulók osztálytermeikbe vonultak, ahol az osztályfőnökök felolvasták és megmagyarázták az iskolai törvényeket és fegyelmi szabályokat, kihirdették az órarendet és ellátták a tanulókat az iskolai életben rendes szükséges egyéb utasításokkal. Az előadások, mind a három tanintézetben holnap, pénteken kezdődnek meg.

A beiratkozások eredményét osztályonként tegnap közöltük. A végeredmény intézetenként a következő: a főgimnáziumba beiratkozott 493,

a főreáliskolába 240, a tanítóképzőbe 130 növendék, azaz összesen 863. Ehhez hozzá adva az állami tanítóképző intézet mellett fennálló gyakorló iskola négy osztályának 53 növendékét, a liceum népessége az 1902—1903-ik iskolai évben *összesen*: 916.

— **A jövő háboruja.** Fővárosi tudósítónk írja: *Schmidt* Rezső vezérkari százados „*A jövő háboruja*” czimen a fővárosi tiszti kaszinóban előadást tartott. Az igen érdekes előadás kivonata a következő: Az utolsó három évtizeden át a hadügyben történt változások a háborút új alakban fogják feltüntetni. Míg eddig a hadakozók egyik részéről sem alkalmaztak 500.000 nél több embert egyidejűleg, addig a jövőben $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{4}$ millió harcos fog harcolni. Ez a nagy szám természetesen a mérvadó köröket gondolkodóba ejtette, vajjon lehetséges lesz-e ily nagy tömeget vezetni, mozgatni, élelmezni és harcra összpontosítani. A hadügy előhaladása egyáltalán s főleg a technika vívmányai, a haditávíró (telefon), az ideiglenes tábori vasutak, a fékezett léggömbök, élelmezési konzervek stb. a nagy hadseregek alkalmazásának ellenálló nehézségek legyőzését lehetővé fogják tenni. Egy jövő háboruban, a melyben az összes államok hadserege egyforma elv szerint kiképezve és felszerelve fog szembeszállni — inkább, mint eddig — a számszerű erő esik latba. A hármasszövetség hatalmaira tehát az a fontos kötelesség hárulik, hogy a túlsúlyt, a melylyel Francia- és Oroszország rendelkeznek — a mi magánál a hadmívelési seregeknél közel 300.000 embert tesz ki — legalább némileg mentül előbb egyenlítse ki.

— **A zenede ülése.** Az aradvárosi zenede ma délután választmányi ülést tartott, melyen *Institoris* Kálmán polgármester elnökölt. Az igazgatóság jelentést tett a beiratkozások eredményéről, mely kedvező. Eddig száz növendék iratkozott a zenedébe. Tandijelengedést, illetve kedvezményt hatvanhárman kértek, kik közül tandijmentességet nyert tíz, fél tandijfizetési kedvezményt negyvenkilenc, elutasított négy. Sajnálattal vette tudomásul a választmány *Scherbag* Ernő pénztáros lekötését. Előkérsítették a szeptember 15-én tartandó közgyűlés programját, melynek egyik pontja a tisztikar újjáalakítása lesz. A tisztviselők közül előzetesen lemondott *Scherbag* Ernőn kívül *Kresz* Ferenc ellenőr. A közgyűlésen módosítják az alapszabályokat.

A mai ülésen *Institoris* Kálmán elnöklete alatt jelen voltak: *Vannay* János dr. titkár, *Krispin* József igazgató, *Perger* János dr., *Vas* Sándor dr., *Gebhart* István, *Mandl* Vilmos dr., *Maresch* Gyula, *Kovács* Vince, *Ring* Lajos.

— **Kossuth-ünnep az országban.** Ujabbán a következő városok törvényhatóságai határozták el, hogy szeptember 19-én *Kossuth* Lajos születésének százéves évfordulóját megünnepelik: *Makó*, *Újvidék*, *Sopron* és *Igló* városok.

— **Az öngyilkos festő temetése.** A szerencsétlenül elhunyt *Kelety* Gusztáv ravatalát a mintarajziskola *Andrássy*-uti házában állították fel, melynek tágas előcsarnokát és lépcsőzetét teljesen gyászba borították. Ugyancsak feketével vonták be az épület oszlopszatos kapuzatát és erkélyét, melyről hatalmas fekete lobogó hirdeti az intézet veszteségét.

A ravatalt az előcsarnokból nyíló igazgatósági irodában állították fel pálmák és más délszaki növények között. A magas emelvényen nyugvó, díszes ércokorsóra, melyet égő gyertyák sokasága vesz körül. ezüstrojtos baldachin borul. A koporsó lábánál, piros bársonypárnán vannak elhelyezve *Kelety* csillogó érdemrendjei. A koporsón az özvegy gyönyörű friss virágkoszorúja van, szalagjain ezzel a felirással: „Forrón szeretett férjemnek — Bella!” Van még egy koszorú a koporsón, ennek ez a felirása: Felejthetetlen papánknak — Jolán, Pali, Bella, Géza. A ravatalra, mely mellett az entreprise gyászruhás tisztje őrködik állandóan, a hozzártartozókön kívül koszorút küldöttek még: a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy-

Társaság, az országos mintarajziskola és rajztanár képző tanári kara, ifjusága és szolgaszemélyzete, az országos képzőművészeti társulat, az országos m. kir. iparművészeti iskola tanári kara, a magyar képzőművészek egyesülete, a nemzeti szalon, a *Steindl* család, *Strobl* Alajos, *Morelli* Gusztáv, *Sebestyén* Gyula és családja, a *Brázay* család s igen sokan mások. A ravatalhoz délelőtt igen nagy közönség járult, követe számos előkelőség, pályatárs, jóbarát, hogy utolsó Istenhozzátót vegyenek a halottól. A temetés délután fél négy órakor volt.

— **Pofozkodó román miniszter.** A román előkelő társaságban, sokat beszélnek most egy botrányról, mely a *vaslui* templomban történt s hőse *Sztoiceszku* közmunkaügyi miniszter. A múlt vasárnap ugyanis valami jótékony ünnepet rendeztek, a mely istentisztelettel kezdődött a *vaslui* templomban. Résztvett az ünnepen *Sztoiceszku* miniszter felesége is, a ki a templomban a legelső padosorban arra a helyre akart ülni, a mely szemben volt a szentháromság kapujával. Ezen a helyen azonban már akkor ott ült *Cernat* Vazul földbirtokos és semmi szín alatt sem akart fölkelni a miniszterné kedvéért. *Sztoiceszku* erre tüstént távozott a templomból s egyenesen a férjéhez sietett, a kinek a legnagyobb fölháborodás hangján mesélte el hogy mi történt vele. A miniszter haragra lobbant s a templomba sietett, a hol *Cernat* Vazul földbirtokost, a ki még akkor is ott ült a padban, minden teketóri nélkül *fölpofozta*. A botrányos eset, a melynek hamar híre ment, kinos feltűnést keltett egész Romániában. A miniszter ellenségei azt kívánják, hogy a bíróság elé kell vinni az ügyet s a minisztert meg kell büntetni az istentisztelet megzavarásáért.

— **Titkos állatgyógyszerek.** A földmívelésiügyi miniszter a napokban rendeletet adott ki, a melyben az engedélylyel el nem látott, titkos összetételű állatgyógyszerek elárúsítását és felhasználását *kihágásnak* minősíti. Ezt a rendeletet megküldte valamennyi rendőrhatalóságnak.

— **A Pelée újabb kitérői.** A „*New-York Herald*”-nak jelentik *St. Thomas*-ból: *Morne* Roguet a Pelée-hegy kitérőse forró vízzel és piszokkal árasztotta el. *Ajoupa-Bouillon* a folyó szennyes árja és a legördülő kövek elpusztították. A kitérés alatt a tenger iszonyuan háborgott. Egy árhullám az egész part mentén hullámzott. Le Carbetben sok ember vesztette életét az árban. A kitérés után a sziget keleti végén egy mértföldnél hosszabb terület a tengerbe sülyedt. *Pointe à Pitre*-ből táviratozzák a „*Herald*”-nak: *Grande Riviera* helység *Martinique* szigetén szintén elpusztult. A francia kormány a sziget északi részéről *Lorrain* és *Le Carbet* közt ki akarja telepíteni a lakosságot. Egy másik távirat jelenti *Pointe à Pitre*-ből: A legutóbbi kitérés alkalmával lejátszódott rémes jelenetek ismétlődnek. A hőmérséklet szinte elviselhetetlen a szigeten.

— **A kaszírók nyugodtan alhatnak.** Félhivatalosan közlik velünk: „*Bécsi* obskurus forrásból azt a hírt csempészték be magyar lapokba is, hogy a magyar belügyminiszter a kávéházi pénztárosnók és a szállodai szobaleányok korát meghatározó rendeletet bocsátott ki. Illetékes oldalról arról értesülünk, hogy ez a híresztelés együgyű mese; ilyen, vagy ehhez hasonló intézkedés egyáltalában nem történt”. A bécsi obskurus forrás különben a *Neue Freie Presse* volt.

— **A németországi hushiány.** Berlinből írják, hogy miután a frankfurti, würzburgi, müncheni és nürnbergi hatóságok kérvényt adtak be a kormányhoz, melyben a nagy hushiány miatt az állattárlatok beszüntetését kérik, Berlin hatósága is foglalkozik ilyen eszmével. A haladó-párti városi képviselők a következő sürgősségi indítványt tették: „Tekintettel a bevétel beszüntetés folytán előállott, a berlini lakosságot táplálkozásában nehezen sújtó husrágulásra, kéri a gyűlés a tanácsot, hogy a kormánynál a bevételi tilalom megsemmisítését kérjék.

— **A közuti vasut és az áruszállítás.** Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár igazgatósága közli: A m. kir. államvasutak igazgatósága a tömegesen megindult áruszállítási forgalom következtében 187897/902. számú körrendelete alapján a vasuti kocsik ki- illetve megrakásának idejét f. é. szept. 3-tól további intézkedésig 9 nappali órára szállította le, minek következtében mi a t. feleinknek csak 4 órai rakodási időt engedélyezhetünk.

— **Kossuth Lajos mint nyelvmester.** Egy budapesti kereskedő, aki részt vett abban a küldöttségben, a mely az Országos Nemzeti Szövetség zászlóját vitte át az újvilágba az amerikai testvéreknek, levelet irt a fővárosban maradt nejeének. A levél, a mely „*Rock City*”-ből van kelteve, érdekesen írja le a tengeri utat, a megérkezést az egyenlőség és testvériség szabad hazájának a földjére, a kellemes klímát s a szívfájdalmat, a mely a hazájától való távolléteből ered. A levél végén megemlíti amerikai születésű, ősidőktől fogva benszülött házigazdáját: *mr. Johan John Battenfeld* et, a ki arról nevezetes, hogy *Kossuth* Lajos amerikai tartózkodása alatt nála élt két éven át *New-Yorkban*. *Mr. Battenfeld* büszkén emlegeti, hogy *Kossuth* Lajos tanította őt magyarul s a levélíró megemlíti, hogy a házigazda még ma sem felejtette el egészen a távol Amerikában a magyar szót.

— **Az osztálysorsjáték mai huzásán,** mint tudósítónk sürgönyzi, *százezer* koronát az 56597 szám, *tizenötezer* koronát a 99469, szám nyert; *tíz-ezer* koronát nyertek: 46586, 61936. *ötezer* koronát nyert: 80492. *kétezer* koronát nyertek: 48111, 26457, 22781, 74380. *ezer* koronát nyertek: 18877, 70120, 31186, 79861, 27817. *ötszáz* koronát nyertek: 80687, 40175, 87428, 75366, 51220, 1519, 3701, 97304, 11502, 39361, 26540, 86705, 75172, 69908, 37044, 54989, 14079, 44442, 1437, 50258, 29275, 16980, 42410, 31602, 49956, 95579, 61104, 70801, 2086, 63775, 9561, 46034. A többi kihuzott szám 200 koronát nyert.

— **Halálos szerencsétlenség a fürdő után.** A budapesti *Császárfürdőben* történt az alábbi tragikus eset: *Engel* Jenő 50 éves magántisztviselő, aki tizenkét év óta alkalmazottja a központi tejcarnoknak, fürödni ment a *Császárfürdőbe*. Fürdőzés után lefelé haladt az épület márványlépcsőin, a melynek sikos voltát szőnyeg nem csökkenti. *Engel* a lépcsőn elcsuszott s a bal halántékán zuzódást szenvedett. A fürdőorvost azonnal előhívták, aki a sebre csak egy angol tapaszt ragasztott és a sérültet utnak bocsátotta. A sérültnek azután is nagy fájdalmak voltak és elment a *Bródy-kórházba*, a hol teljes kötést alkalmaztak rá. Este hazament *Engel* a lakására. Odahaza csakhamar rohamgörcsöket kapott. A megrémült család azonnal orvost hivatott, de ez már későn érkezett, mert a sérült az orvos jelenlétében meghalt. *Engel* több tagu család gyászolja. Lakása *Rottenbiller* utca 54.

— **Európai versenyszövetség.** Berlinből írják, hogy az összes európai versenyegyletek szövetséget szándékoznak kötni, melynek székhelye *Ostende* lenne. A szövetség hajlandó a gyógyszeres játéktermeiért a városnak évi fél millió frank bért fizetni.

— **Ezerhatvan halott.** A *Pelée*-hegy áldozatainak száma ezerhatvannal megsaporodott. *Basseterreből* (*Guadeloupe*) ugyanis, hogy a *martiniquei* rendőrség jelentése szerint a *Pelée*-hegy legutóbbi kitérősei alkalmával ezerhatvan ember vesztette életét és ezeröttszáz sebesült meg. *St. Thomas*-ból érkezett távirat azt mondja, hogy *Martinique*-ből odaérkezett hajók közlései szerint *Morne Rouge*-ban egyetlen élőlény sem menekült a haláltól. *Ajoupa-Bouillon* szintén romokban hever. Mindamellett ott nem pusztult el annyi ember, mint *Morne Rouge*-ban, összesen, vagy 200. A sebesültek száma *Ajoupa-Bouillonban* négyszáz. Azt hiszik azonban, hogy ezek közül sok belehal sebeibe. — *Párisba* is érkezett a gyarmatügyi miniszterhez *Fort de France*-ből kábel távirat, mely megerősíti, hogy

Morne Rouge, Ajoupa-Bouillon és Morne-Bondon az augusztusi 31-ére virradó éjjel elpusztult. Az áldozatok száma ezer, akik közül nyolcszáz meghalt. Az elpusztult vidékekről az összes életben maradtakat Fort de Franceba és környékére hozták. Fort de France maga nem szenvedett.

— **Gyilkossági kísérlet és öngyilkosság.** *Licska* József feleségétől külön élő, gyulai iparos nejét le akarta lőni a napokban. Tervét azonban megakadályozták s elvették tőle fegyverét. Ami azonban előszörre nem sikerült neki, a napokban mégis végrehajtotta. Az asszonyt lakására hivatta azzal az ürügygel, hogy véglegesen szakítani akar vele s így vigye el összes ott lévő holmiját. Az asszony gyanútlanul elment s csomagolni kezdte ruháit s kisebb ingóságait. Ekkor *Licska* forgópisztolyt rántott elő s hátulról feleségére lőtt. A golyó csékély sérülést ejtett az asszonyon, ki rémült segélykiáltásokkal futott ki a szobából. A férjnek ez nem volt elég, még egyszer utána lőtt menekülő feleségének, kinek lábába furódott a golyó, úgy hogy a földre rogyott. *Licska* ekkor magára irányította a fegyvert s kétszer lőtt mellébe. Mindkettőjüket beszállították a gyulai kórházba. Az asszony sérülése nem veszélyes, a férj azonban másnap meghalt.

— **Magyar név.** *Mocza* György talpai lakos belügyminiszteri engedéllyel „Magyarosi“-ra változtatta nevét.

— **Az anya gyermekéért.** Az anyai szeretet hála ált megvető nagyságának egyik ritka szép példájáról értesít bennünket neuzinai tudósítónk: *Mixich* Lajos horvát-neuzinai földbirtokos nádfedeles háza kenyérsütés alkalmával kigyuladt. A ház kéményére rakott golyafészek a kéményből kiröppenő szikrától tüzet fogott s ez okozta a veszedelmet. Pillanat alatt lángtenger közepén állott a ház, úgy, hogy mire a tűzoltóság odaérkezett, már csak a szomszédos házak megmentésére fordíthatta minden gondját. A tűz kitörésekor *Mixich* Lajosné édesanyjánál volt látogatóban, aki a szomszédban lakik. Mikor a nő égő házat megpillantotta a rémület percében első gondolata az volt, hogy két hónapos kis csecsemője az előszobában alszik bölcsőjében. Az égő ház előtt hangos zokszóval kereste gyermekét, majd mikor látta, hogy a gyermek nincsen künn, a biztos halállal dacoló elszántsággal berohant az égő házba, amelynek teteje éppen akkor sietve omlott össze zsarátnokká vált favázaival. A kívül állókban meghűlt a vér s óriási panik keletkezett egyszerre. A következő pillanatban azonban ismét kint termett a szabadban a fiatal urinő már-már fuldokló gyermekével a karján. Édes anyja kiragadta gyermekét a tűzhalálból. A csecsemőnek semmi baja sem lett, az anya azonban súlyos égési sebeket szenvedett a nyakán egy ráhullott parázstól. Szép koromfekete haja is megperzselődött.

— **Betörések egy nyaralóhelyen.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Négy nap óta kétszeres betörés tartja izgatottságban a főváros egyik nyaralóhelyének, Péceli községnek lakosságát és nyaralóit Hétfőre virradó éjjel ugyanis eddig ismeretlen betörők benyomultak az iparoskör helyiségébe, a hol feltörve a szekrényeket, 92 koronát vittek el, majd a szomszédos hitelszövetkezet helyiségébe hatoltak be, a hol az összes fiókokat feltörték és a pénzeszközöket is rongálni kezdték, de vagy nem bírtak azzal, vagy pedig megzavarták a munkájukban. Az eset érthető izgalmat keltett minden felé, a mit fokozott az, hogy a helyi hatóságok teljes közömbösséget tanúsítottak a dolog iránt. Eddig ugyanis nemcsak a tettesek meg nem kerültek, de még a nyomozást sem indították meg. A péceli nyaralók most a fővárosi rendőrséghez akarnak fordulni, hogy az gondoskodják legalább nyáron a nyaraló vagyon- és életbiztonságáról. Sokan elhatározták, hogy Pécelre többé nem mennek és bár még jó és meleg az

időjárás és közülök többen egész szeptember hónapban künn akartak maradni, tartva a betörők felbátorodásától, siettek beköltözni Budapestre.

— **Az önkéntesek** nemsokára otthagyják egy évi katonáskodásukat s polgári mezbe öltözködnek. Az elegáns, jó ruha foglalkoztatja most őket megszokott polgári életük folytatásakor. Akinek ez a gondja, forduljon *Sugár* József uri szabó üzletéhez, mely a legelegánsabb polgári öltözékeket készíti. Külön egyenruha műterméből pedig a legfessőbb uniformisok kerülnek ki.

— **Férfi, női és gyermekcipők** *Porter* Vilmos Nagy Aruházában a Szabadságtéren legnagyobb választékban kaphatók. Legjobb gyártmányok, jó erős talp, elegáns alak, formájukat nem vesztik soha. Borjú- és kezyü-bőr, francia zsevro boxcalf igen izléses kiállításban. A cipők tartósságáért kezeség vállalatik. Minden vevő 10 korona vásárlásnál életnagyságu ingyen fényképet kap. Csupán a díszes papír keretért térítendő meg 3 korona.

— **A közönség rovata.** A Batthyányi-utcában a hó 4-én éjjel egy hegedűvonót találtak, jogos tulajdonosa, kellő igazolás mellett átveheti az Aradi nyomda-részvénytársaság nyomdájában.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urai (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruhaznak fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Mágnások botránya.

(Az erdélyi főúri-társaság sülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

Tegnap számunkban már megemlékeztünk röviden arról a különös botrányról, amelynek hőse három erdélyi mágnás. A botrány részleteiről ma a következőket írhatjuk:

Aki ismeri az erdélyi szétzüllött társadalmi viszonyokat, az egy cseppet sem csodálkozhatik azon a botrányon, amely tegnap este Görgény-Szent-Imrén, *Haller* Péter gróf lakásán lejátszódott. Erdélyi társasági élete ezidőszerteljesen szétbomlott, az osztálybeli széttagoltság sohasem volt élesebb, mint mostanában.

Az uri társaság, amely valamikor virtuos mulatozásaival és könnyelmű költségeivel a királyhágon tül részeket nyílt és barátságos vendégfogadóvá tette, ma már ekskluszív és maga kö. é merev határvonalat von. Ezt a példát követi a maga módja szerint a polgári társadalom is.

Ezek a főbb okai annak, hogy Erdélyi társasági élete a jelenben igen szomorú képet mutat s örökös osztályviszályok zavarják a társadalmi együttélést és békét.

Felülőbb jelensége ennek a szétzüllött társasági életnek, hogy még magából a főúri társaságból is hiányzik a szívélyes érintkezés és barátság összhangja. Erdélynek majdnem valamennyi mágnás-családjá rokonságban áll egymással, ám e főúri családok nagy része már csak romjaiból él a hajdankori hatalomnak és vagyonnak, sőt a legtöbbje már teljesen elszegényedett. A vagyontalanság a gazdagabb erdélyi mágnások nézőpontjából pedig nagy bűn. A címerpajzsos, fejedelmi ősök emiékét e családok túlzott féltékenykedéssel őrzik s ebből származnak aztán a családi viszályok, amelyeket a lenézett szegény rokon-családok támaszt. A Capulettek és Montecchiek perpatvara aztán néha nagyon is elmérgesedik és Erdélyi családi krónikái ilyenéknép nem egy parázs botrányról emlékeznek meg úgy a múltból, mint a jelenből.

A görgényszentimrei főúri botrányt is valami családi viszály idézte elő. Hogy miből eredt ez a viszály, még nem tudni, de hogy nagyon mérges természetű volt, bizonyítja a

Haller Péter gróf lakásán történt véres verekedés.

Augusztus 31-én éjjel történt a botrány-krónikákban páratlanul álló verekedés. Ez éjjel *Mirbach* Jenő és Emil grófok erőszakkal betörték *Haller* Péter gróf lakására és ágyában, alvás közben meglepték. A grófi testvérpár *korbácsesal* nekirontott az alvó embernek s mielőtt az álmából magához térhetett volna, *kegyetlenül össze-visszaverték*. *Haller* Péter gróf a súlyos ütlegekre ágya mellett esett össze, míg *fejéből és vállából csakugy patakzott a vér*. A legsúlyosabb sebeket csakugyan a fején és a vállán kapta. Az összevert gróf jelenleg Szász-Régenben fekszik s az orvosok véleménye szerint csak 4—5 heti gondos gyógykezelés után hagyhatja el betegágyát.

Mirtach Jenő és Emil grófok ma a szász-régeni alsójárás főszolgabírójánál följelentést tettek maguk ellen. Előzőleg már éjjeli orvítmadás címén más oldalról is bűnvádi feljelentést tettek a vérengző grófi testvérpár ellen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Egy lelkész rágalmazási püre. A budapesti görög keleti egyházközség lelkésze *Trajánosz* Germánosz dr. háborúságban élt az összes előjáróival. *Lyka* Emil főgondnok még a nyáron megparancsolta *Maraki* Miklós sekrestyének, hogy vegye le a lelkész lakásának ajtajáról „A görög keleti egyház plébánia hivatala” feliratu táblát. A sekrestyés végrehajtotta a parancsot s *Trajánosz* dr. lelkész ezen ügy megharagudott, hogy a főgondnokot és a sekrestyést feljelentette *lopás* miatt. A büntető járásbíróóság azonban félretette a panaszt, mire az ügyészség megindította az eljárást a lelkész ellen, hatóság előtt való rágalmazás vétségéért. A járásbíróóság bűnösnek mondta ki ezen vétségben a lelkészt és elítélte *14 napi fogházra*. Az ítéletet a kir. törvényszék helyben hagyta. A kir. Kuria I. büntető tanácsa azonban, amely ma foglalkozott ezzel az ügygel, jogosnak találta *Trajánosz* Germánosz felháborodását és panaszát, miért is az alsóbíróóságok ítéletének megsemmisítésével, a lelkészt a rágalmazás vádjától *felmentette*.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEL.

Előfizető. *Arad.* Lapunk szerdai számában megtalálhatta az *apróhirdetési levelezőlapok* céljának és használati módjának leírását. Ez az útítás arra való, hogy a hirdetni szándékozóknak ne kelljen a kiadóhivatalba elfáradni egy-egy hirdetés feladásáért, hanem bármelyik elárulító-helyen vesz levelezőlapot, és pedig olyan árut és annyi szóból álló hirdetésre alkalmasat, amilyen a hirdetés szövege. Ugy értjük, hogy ha *tizenöt szóból álló* apróhirdetést akar a lapban közzétesetni, akkor *30 filléres* levelezőlapot vesz, ha *huszonöt* szavas a hirdetése, akkor *1 koronás* levelezőlapot, ha pedig cseléd-keresést tartalmazó hirdetést akar közzétesetni, akkor *50 filléres* levelezőlapot vesz.

R. M. Sofronya. Kérdésére a fenti üzenetben megtalálja a választ.

NAPIREND.

Szeptember 5. Péntek. Róm. kath. naptár: *Juszt. Lőrinc.* — Protestáns naptár: *Herkulesz.* — Görög-keleti naptár (augusztus 23.): *Farkas.* — A nap kél 5 óra 9 perccor, nyugszik 6 óra 15 perccor. — A hold kél 8 óra 42 perccor, nyugszik 7 óra 37 perccor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: *Erekye-muzeum* helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz.

Szeptember 5. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egylete aradi fiókjá ak választmányi ülése este 8 órakor (Pécskai-ut 1.)

Szeptember 6. Az aradi kereskedő-regruták táncvígalmá (Városliget.)

Selyem-blousok frt 2.35 és magasabb — 4 méter — valamint „Henneberg-selyem” fehér, fekete és színes 60 krtól frt 14.65 méterenként. Mindenkinék vám- és postamentesen a házhoz küldetik. Schweicba dupla a postabér.

HENNEBERG G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) **Zürich.**

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba. 2½—5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők, árpa lanyha. Időjárás szép.

Zárhat 12 órakor:

Buza októberre	6.78—6.79
Buza 1903. áprilisra	7.06—7.07
Rozs októberre	6.08—6.04
Rozs 1903. áprilisra	6.20—6.21
Zab októberre	5.46—5.47
Zab 1903. áprilisra	5.77—5.78
Tengeri szeptemberre	5.37—5.38
Tengeri 1903. májusra	5.38—5.39

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	6.70—6.71
Buza 1903. áprilisra	7.—7.01
Rozs októberre	5.96—5.97
Rozs 1903. áprilisra	6.15—6.16
Zab októberre	5.46—5.47
Zab 1903. áprilisra	5.76—5.77
Tengeri szeptemberre	5.36—5.38
Tengeri 1903. májusra	5.36—5.38

Zárhat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	691.—
Magyar hitelrészvény	738.50
Leszámitolóbank részvény	469.50
Rima-Murányi vasút részvény	502.50
Osztrák-magyar államvasút részvény	727.25
Közúti vasút	638.—
Városi villamos vasút részvény	336.—

Szeszület.

— Szeptember 4. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szűrtött moslék 12'80—13— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 104—8 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 112—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 111—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 111—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—8 fillérig.

Sertésleltár. Szeptember hó 1. napján volt készlet 45,477 darab, szeptember hó 2. napján főlhajtott 577 darab, szeptember hó 2. napján elszállított 583 darab, szeptember hó 3. napján maradt készlet 45,471 darab. — Uzlet: Elénk.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 4.

Magyar aranyáradék 4%	121.10
Magyar koronáradék 4%	97.95
Magyar arany 4%	—
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereleménysorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	163.—
Osztrák papírjáradék	101.60
Osztrák járadék ezüst	101.60
Osztrák járadék arany	121.50
Koronárjáradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1535.—
Magyar hitelbankrészvény	737.—
Osztrák hitelbankrészvény	687.50
Osztrák-magyar államvasút	727.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Német birodalmi márka	116.95
London	239.65
Páris	95.12

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: **Hardy I. D.**

(67)

(Folytatás.)

— Talán valami hírt vársz, Nazaréna, hogy folyton az ablaknál vagy, — kérdezte Fitzallan, gonosz tekintetét vetve a feleségére.

— Mintha az ujságosiuk külön kiadást kiabáltak volna. — felelt a fiatal asszony, mély lélegzetet véve s visszalépve az ablaktól, — hallgasd csak . . . nem kiabálnak megint?

— Örültség, Nazaréna. A képzelőtehetséged játékot üzvel-d. Mit is vársz tulajdonképpen? A kivégzés holnap reggel nyolc órakor lesz, tehát kilenc — tíz óra előtt nem adhatnak hírt róla a lapok!

— De a kért halasztást még utolsó órában is megadhatnák!

— Hányszor mondjam még, hogy halasztásra gondolni sem lehet?

— Az rettenetes volna, — kiáltott Nazaréna borzadva, — annyit jelentene, hogy hivatalosan meggyílnak egy ártatlan!

— Ej, olyan bizonyos vagy róla, hogy ez a Percival ártatlan?

— Egészen bizonyos.

— Hm, mégis csak különös dolog az a „sejtelem”, mely tiszta lelkekben szokott támadni, — kacagott az orvos pokoli gunnyal, — jöjj csak Nazaréna, ülj le, valami mondani valóm van! — folytatta aztán nehéz nyomtatékkal.

Szinte gépszerűen foglalt a fiatal asszony helyet a férje mellett, nagy szeméi kísértetiesen tüntek ki hamuszínre sápadt arcából, de azért bátran a szemébe nézett az orvosnak, ki megfogta a karját s baljóslatuan tekintett rá.

— Be kell vallanom, — szölt a férfi jeges, melsző hangon, — hogy titkaidat jól megtudod őrizni . . . épp úgy, mint én. De most . . . bizalmas leszek hozzád, mint a férjhez illik, a feleségével szemben. Nem kell, hogy elmondád a titkodat, már ismerem . . .

— Mit nevezel a titkomnak? Mit tudsz? — szakította félbe szavait a fiatal asszony nyugodt hangon.

— Mit tudok? Nos, tudom többek közt, hogy Percival Rayt holnap felakasztják egy bűne miatt, melyet elkövetett. Nem Carlton George meggyilkolásáról beszélek, mert ebben ártatlan . . . e tekintetben nem csalt meg a „sejtelem”.

— Ezt te tudod? S te hallgattál? Hallgatsz most is? — kiáltotta a fiatal asszony irtózáttal ugorva föl a helyéről. — Jobb tudomásod ellenére megengeded, hogy elítéljenek egy ártatlan embert? . . . O Gaston, te nem vagy ember. Magad vagy az ördög!

— Lasabban, galambocskám . . . Percival Ray nem ártatlan . . . bünt követett el s ezért halállal bünhődik! Meghal, mert közém s közéd mert tolakodni! — fejezte be az orvos gyilkos hangon.

— Azt nem tette! — kiáltott Nazaréna reszketeg hangon. — Végzetes tévedésben vagy, ha azt hiszed! O Gaston, mond, hogy nem igaz, nem cselekedhetél ilyen pokoli megfontolással.

— Ugy? . . . Nem cselekedhettem? Kétkelkedel bosszuvágyamban, mert a maga módja szerint elégittem ki? A hóhér vette át tőlem a bosszualló tisztét s Percival Ray a bűnét holnap az életével fizeti meg!

Nazaréna borzadó pillantást vetett az órára! Már csak órákban lehetett számítani azt az időt, mely Percival Ray életéből még hátra van, nem magyarázhatta most meg a férjének, hogy hamis nyomon jár, azzal még ráér . . . először Rayt kell megmentenie!

— Ha olyan bizonyosan tudod, hogy Percival Raymond ártatlan Carlton George halálában. — szölt ziháló kebelével, — akkor ismerned kell a gyilkost is! Ki az? Vagy tán öngyilkosságot követett el Carlton? Ha megmondád valamit, akkor mondj meg most már mindent!

— Meg fogom tenni, — felelt Fitzallan kurtán, — hisz ez bosszumnak egy része rajtad tiszta, ártatlan feleségem! De ülj közelebb hozzám, hadd öleljen át a karom, hadd támogassalak, nehogy elájulj, ha megtudsz mindent.

Más alkalommal Nazaréna mindig az éle-

téért reszketett volna arckifejezésének láttára. de ma nem gondolt saját magára . . . csak Ray-n járt az esze s azon, hogy hogyan menthetné meg! ussze sem rándult, mikor a férje magához vonta s komor fényben égő szemmel az arcára nézett s aztán rövid, de érthető szavakkal mondta el neki élete s gaztette történetét. Elmondta, hogy Carlton George felfedezte, hogy ő Charcott György s hogy ezért meggyilkolta, hogy megszabaduljon titka féltelmes tudójától . . . kiméltienül tudatta az asszonnyal, hogy Helénre gyakorolt hatásával élt vissza, hogy a szerelmi bájjal örve alatt rábirta, hogy cserélje el George asztalán a mérget tartalmazó üvegcsével az orvosságos üveget, amelyet parancsára a szerencsétlen holdkóros leány elrejtett . . . tudtára adta, hogyan vette ki Ray zsebéből a mérgező üveget, míg ők a narancsosban voltak s elmondta, hogy a Taylor féle gyógyszerárban minden üveg egyforma, hogy a villában nagyon sok üveg lehetett találni s így nem járt semmi nehézséggel kicserélni a Ray felöltője zsebében talált üveget! . . .

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 9.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!

KITUNO ASZTALIVIZ

és

1695

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Iskolakönyvek

szolid bekötését

mérsékelt díjért elvállalja

az Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

uri szabósága

Aradon,

Vörösmarty-utca 1. szám.

**Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.**

**Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.**

Oriási választék, meglepő olcsó árban!

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók
a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
a tauczi országút melletti rak-
tárból.

Magy. kir. államv. Igazgatóság.

35792—FIV.

Árverési hirdetmény.

Kézbesíthetlenné vált 6884 kg.
sulyu használt, de jó karban lévő

cséplőgép küldemény, f. évi szeptem-
ber hó II-én d. e. 10 órakor fog
azonnali készpénz fizetés mellett
Alsó Szepor állomáson nyilvános
árverésen eladatni.

Budapest, 1902. augusztus 27.

Az igazgatóság.

Minden vevő fényképkedvezményben részesül.

Szülők figyelmébe iskola és záróba beiratás alkalmával.

„Legolcsóbb bevásárlási forrás” iskolatáska, toll- és tentatartókban.

Kalapok szalma filz és Lodenkalap. Harisnya legjobb minőségű
kötött női és leány 20, 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50 kr. Sapkák
leány, fiu és gyermek, őszi és nyári sapka. Ingek, gallérok,
kézellők, nyári trikók, Svetterek. Kefék haj, ruha és fogkefe.
Tükrök kézi, fiókos és álló tükör. Eső és napernyők. Fésű bontó,
sűrű, nyeles és zsebű, ollók, zsebkések, himző és dobráma.
Paplanok, matraczok, vaságyak, mosdóasztal és egyéb felszere-
lések. Utazó és kézi koffer.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz”.

ARAD, Templom-utca sarkán.

Oriási választék 1 koronás nyakkendőben.

Szabizadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehéreműt nem piszkít. Használata na-
gyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a láb-
izzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kötszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Különleges mentőszekrények jutányosan kiegészítettek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni,
hogy sikerült egy

legelső rangú kötszer gyárral

oly megegyezésre lépni, melynél fogva antisepticus kötszereket
és kötőanyagokat legkiválóbb és legfinomabb minőségben legol-
csóbb áron hozhatunk forgalomba. Usszes kötszereink az 105147.
számu m. kir. belügyminiszteri rendeletnek szigoruan megfelelo mi-
nőségben és csomagolásban vannak előállítva. — Mivel említett
kötszereket egy tömegben rendeljük, azon kellemes helyzetben
vagyunk, hogy minden concurens áraknál olcsóbban szállíthatunk
még a legkisebb mennyiségnél is.

Tájékoztatásul álljon itt egy néhány gyakrabban használt
kötszerek árjegyzéke:

100 grm Brunswatta henger csomagolásban	44 fillér.
1/4 kló " " " "	80 fillér.
1/4 " " " "	1 kor. 50 fillér.
1 " " " "	2 kor. 40 fillér.
1 metere Steril-gaze (Hydrophil gaze)	28 fillér.
Callioó és mull-pólyák minden árban.	

Ipar és házi célokra szolgáló gyógyszerfélék minden ver-
senyár betartása mellett kapható. 1117

Raktarak:

Az összes aradi gyógyszertárakban.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tulajdonosainál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvetetnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cselednek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izso
könyvkereskedésében, Andrássy-tér.
Kubina Béláné
papirkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papirkereskedésében, Andrássy-tér.
Özv. Hammerschlag L.-né
dohánytösdéjében, Andrássy-tér.
Lészay Sándor
dohánytösdéjében, Andrássy-tér.
Kis tőzsdében
Templom-utca.
Kohn László
Waggongyárban.
Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Házasság.

Házias nevelésű 26 éves hűgóm ré-zére, kinek 2000 korona hozománya van, megfelelő róm. kath. vallású férjet keresek. Ajánlatokat kérek e lap kiadóhivatalába küldeni „Házasság“ jelige alatt. 5008

Tanítóképezdész,

ki a héberben teljesen jártas, nevelői vagy korrepetitori állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1553

Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés, italkiméréssel, családi viszonyok miatt sürgősen átadó. Czim „X. Y.“ postrestante Boros-Sebes. 1549

Csinos uriasszony.

ismeretségét keresi discret fiatal ember. Anyagi érdek mindkét részről kizárva. Ajánlatok H. 32. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5003

Titoktartás

ott voltam két óraker a kijelölt helyen, sajnálom, hogy nem láthattam. Irjon ujból az ismert czimre. 5097

Eladó ház.

Az Ilona utca 2. számú 15 évig adómentes új ház, mely jól jövedelmez, szép udvar és kert hozzá, kedvező vételár mellett szabad kézből olcsó áron eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 1554

Két vidéki iskolás fiu

szerény feltételek mellett intelligens háznál felvétetik. Bővebbet Aulich Lajos utca 15. szám, földszint jobbra. 5006

Női divat szalon

a főtéren elutazás miatt jutányosan átadó. Czim a kiadóhivatalban. 1552

M. ktr. államv. budapest-balparti üzletv.
27092--902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon az 1903. évben, illetve a következő 1904. és 1905. évben szükségrendő különféle pályafentartási fák szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok f. évi szeptember hó 10-ig az üzletvezetőségünknel (Terez-körut 62., I. em. ajtó 5.) a bántpénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi szeptember hó 9 éig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönbén a megközelítőleg szükséges mennyiségről szerkesztett jegyzékek és ajánlati űrlapok az általános osztályunkban (Terez-körut 62., I. em. ajtó 8.), valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők és ugyanott megszerezhetők.

Budapest, 1902. évi augusztus havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Permetezők

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyuk,
kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Fontos mindenkinek!

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy nagy bevásárlási utamról hazaérkeztem és bátorkodom ennél fogva dusan felszerelt raktáramat uri, fiu és gyermekruhákban a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig mindenkinek a lemelegebben ajánlani.

Mint Arad legrégibb ruhakereskedője és támaszkodva azon nagymérvű bizalomra, melyben tisztelt vevőim cégemet szolid és pontos kiszolgálásom következtében részesítik, mindenkire nézve fontos az őszi és téli idény, valamint az iskolai beiratások közeledtével az alkalmat el nem mulasztani, ruhaszükségeiteket nálam fedezni.

Tájékozásul bátorkodom raktáron lévő áruimból egyes ruhák árait itt jegyezni:

Férfi öltönyök 8 trtól 20 frtig a legfinomabb.

Fiu öltönyök 4 frttól 12 frtig a legfinomabb.

Uri Raglan Duple szövettől 12 frttól 20 forintig a legfinomabb.

Uri felöltő 10 frttól 18 frtig a legfinomabb.

Uri vadászkatát bőrből, szörmebélés és gallérral 25 frt.

Uri gummi Ulster 15 frt.

Uri városi kabát legfinomabb szörmebéléssei és gallérral 40 frttól 60 frtig.

Uri télikabátok legfinomabb Lastig és Manteg nacból 10 frttól 40 frtig.

Valódi magyar lovaglő nadrágok sileini lodenből igen olcsó áron. Utazó bunda valódi erdélyi bárány, farkas, schupp, angora, medvebőrrel igen nagy választékban, legolcsóbb áron.

Utazó lábzsák szörmebéléssel 10 frt. — Utazó köpeny styriai lodenből 15 frt. — Gyermek costumök 2 frt 50 krtól 8 frtig. — Fiu és gyermekköpenyek igen nagy választékban, bámulatos olcsó áron. — Vadász és Loden kabátok finom gyapjuszövettélésel 8 frttól 12 frtig. — Uri hálókabátok piros, bordeaux, kék 8 frt. — Kocsis gummi-köpeny 8 frt. — Havelok finom lodenből 10 frt.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű párfogásába ajánlva, vagyok.

kiváló tisztelettel

Moskovitz Kóbi.

* Egyenruházati műterem. *

Mütermemet ujabban

egyenruhák készítésére

is berendeztem, van szerencsém azt az idén bevonuló

bármely fegyvernemhez tartozó

önkéntes urak

b. figyelmébe ajánlani, kérve, hogy nagybecsű megbizásaikkal megtisztelni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Sugár József

egyenruha és uri-szabó műterme

Arad, Színház-épület.

Telefon 395. sz.

1468

* Dus választék. *